

MIESIĘCZNIK UNIWERSYTETU ŚLĄSKIEGO W KATOWICACH

gazeta

UNI W E R S Y T E C K A

nr 6 (156)

marzec 2008

ISSN 1505-6317

**Studiuj na
Uniwersytecie Śląskim!**

str. 15-25

Przestrzenie dźwięków XI, technika mieszana, 2006

Przestrzenie dźwięków XL, technika mieszana, 2006

Wystawa prof. Eugeniusza Delekty

Beskidzkie przenikania, technika mieszana, 2005

W styczniu i lutym 2008 r. w Górnośląskim Centrum Kultury w Katowicach odbywała się wystawa prac graficznych prof. Eugeniusza Delekty pt. *Graficzne obrazy. Inspiracje, impresje, interpretacje*. Twórca zaprezentował m.in. nowe cykle, w tym: *Konstelacje, Miejsca zapomniane, Reminiscencje z podróży, Wraki, Zgliszcza, Przenikania beskidzkie*.

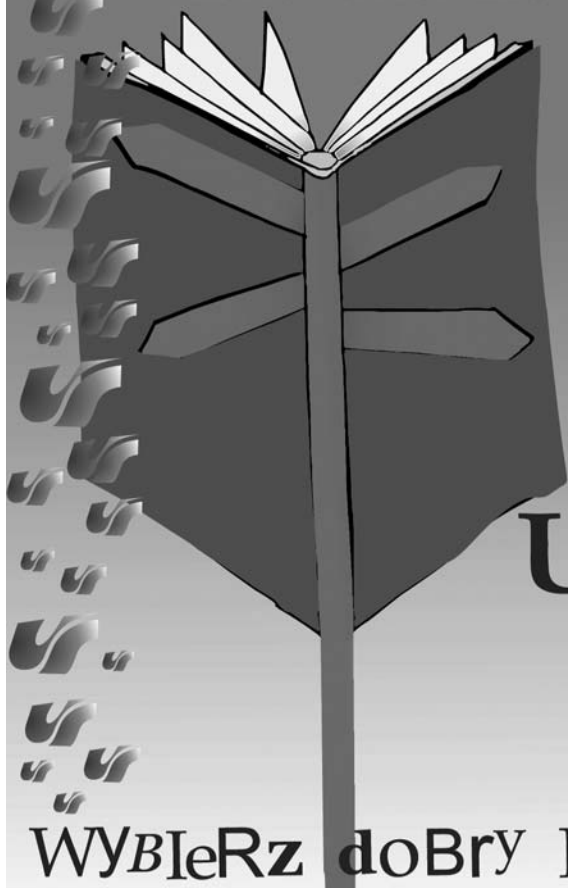
Z cyklu Ogród różności, technika mieszana, 2005

Konstelacje XI, technika mieszana, 2007

Konstelacje X, technika mieszana, 2007

ZaPrasZaMy NA SToİSKo

UnIWErSyTetU ŚlĄSKiEgO

WYBIeRz doBrY KieRUnek

www.us.edu.pl
Uniwersytet Śląski w Katowicach

Drodzy Czytelnicy!

Numer „Gazety Uniwersyteckiej UŚ”, który oddajemy w Wasze ręce w dużej części poświęcony jest ofercie edukacyjnej dla maturzystów. Od 4 do 6 marca w katowickim Spodku odbywają się X Ogólnopolskie Targi EDUKACJA 2008 oraz II Śląskie Targi Książki 2008, na których nasza Uczelnia ma swoje stoisko. Wierzmy, że atrakcyjność poszczególnych kierunków i specjalności, znakomita kadra naukowa uczestnicząca w międzynarodowych programach badawczych będą magnesem przyciągającym młodzież naszego regionu i nie tylko. Dla niech właśnie przygotowaliśmy informacje o nowościach w ofercie kształcenia, wychodzących naprzeciw rynkowi pracy oraz możliwościach kariery po ukończeniu studiów. Zwracamy uwagę także na studentów nie w pełni sprawnych, którzy mogą liczyć w naszej Uczelni na pomoc, zrozumienie, usprawnienia techniczne, które są sukcesywnie wprowadzane w budynkach UŚ. Uniwersytet Śląski daje także możliwość kontynuowania nauki na studiach doktoranckich. Zachęcamy do przeczytania artykułu prorektora ds. nauki i informatyzacji prof. zw. dr. hab. Wiesława Banysia pt. „Analiza i perspektywy. Studia doktoranckie na Uniwersytecie Śląskim 1999/2000 - 2007/2008”.

REDAKCJA

Polecamy

„W kwietniu wybierzemy nowego rektora; ósmego w czterdziestoletniej historii naszego Uniwersytetu. Tym razem po raz pierwszy na czteroletnią kadencję. Nie mając wątpliwości, że elektorzy dokonają trafnego wyboru, pragnę się podzielić z nimi, a także z potencjalnymi kandydatami do pełnienia zaszczytnej, ale i odpowiedzialnej funkcji, przemyśleniami o przymiotach, jakie w moim przekonaniu powinien mieć rektor dużego uniwersytetu”. - Artykuł JM Rektora UŚ prof. zw. dr. hab. Janusza Janeczka pt. „Nowy Rok - nowy rektor”

ROZMOWA

Funkcjonowanie Centrum Innowacji, Transferu Technologii i Rozwoju Fundacji Uniwersytetu Śląskiego (CITTRFUŚ) wynika wprost z uchwalonej 27 lipca 2005 r. ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, w której to przewidziano możliwość prowadzenia przez szkoły wyższe centrów transferu technologii, między innymi w formie spółki prawa handlowego lub fundacji. Tym samym Uniwersytet Śląski dołączył do przodujących uczelni, w których idea działania innowacyjnego ma swój widoczny instytucjonalny ośrodek. O powstaniu Centrum Innowacji, Transferu Technologii i Rozwoju Fundacji Uniwersytetu Ślą-

skiego rozmowa z dr. Zbigniewem Widerą, prezesem zarządu CITTRFUŚ

..... str. 11-12

STUDIUM NA UŚ

Uniwersytet Śląski to możliwość..... str. 15

Laur Studencki 2007 str. 16-17

Studium w Katowicach.

Rozmowa z prof. B. Kożusznik str. 18-19

Oferta edukacyjna UŚ str. 20-21

Rozmowa z inicjatorami

kierunku geofizyka str. 22

Nie samą nauką student żyje str. 23

Pierwsze kroki do kariery str. 23

Wystarczy zdać dobrze maturę str. 24-25

FELIETONY

Kampania str. 28

Za drzwiami str. 28

PONADTO

Wybory na Uniwersytecie Śląskim str. 6

Finansowanie nauki i szkolnictwa wyższego

ze środków UE str. 7

Oferta programowa FNP w 2008 r. str. 8-10

Analiza i perspektywy str. 13-14

Tam, gdzie była pierwsza Wielkanoc str. 26-27

Kronika UŚ str. 29

Wydawnictwo UŚ str. 30

MIESIĘCZNIK UNIWERSYTETU ŚLĄSKIEGO W KATOWICACH
gazeta
UNIWERSYTECKA

Pismo ukazuje się od 1992 roku za zgodą JM Rektora.
ISSN 1505-6317

Oktładka: Studenci Uniwersytetu Śląskiego: Gabriela Wilczyńska,
Patrycja Regiec i Kamil Machura / foto: Agnieszka Sikora

REDAGUJE ZESPÓŁ: Agnieszka Sikora, Maria Sztuka
WSPÓŁPRACOWNICY:

Aleksandra Kielak, Anna Muszyńska, Antoni Trzmieł
ADRES REDAKCJI:

ul. Bankowa 5 (dawna siedziba NBP), III piętro, pok. 217/5
40-007 Katowice, tel.: (032) 359 19 64, faks: (032) 359 2032
e-mail: gazeta@us.edu.pl lub gazetauniwersytecka@op.pl

Jesteśmy w internecie: <http://gu.us.edu.pl>

OBŚLUGA POLIGRAFICZNA: Oficyna Wydawniczo-Projektowa
„Markan” Marcin Kandziora, ul. Piastów 7/204, 40-866 Katowice
tel. (032) 254-28-09, e-mail: markan6@o2.pl

Nakład: 4000 egz.

Redakcja zastrzega sobie prawo skracania, adiacji i redagowania tekstów. Redakcja nie identyfikuje się ze wszystkimi przedstawionymi poglądami Autorów. Niektóre z nich traktujemy jako zaproszenie do dyskusji.

Służyć, być liderem, zarządzać uniwersytetem, ale nie rządzić

Nowy rok - nowy rektor

W kwietniu wybieremy nowego rektora; ósmego w czterdziestoletniej historii naszego Uniwersytetu. Tym razem po raz pierwszy na czteroletnią kadencję. Nie mając wątpliwości, że elektorzy dokonają trafnego wyboru, pragnę się podzielić z nimi, a także z potencjalnymi kandydatami do pełnienia szczytnej, ale i odpowiedzialnej funkcji, przemyśleniami o przymiotach, jakie w moim przekonaniu powinien mieć rektor dużego uniwersytetu.

Niespełna dziewięć lat spędzonych w rektoracie, analiza własnych niedoskonałości oraz refleksje innych rektorów i pracowników uczelni wyższych ukształtowały moje wyobrażenia o cechach osobowości i umiejętnościach niezbędnych do należytego sprawowania urzędu rektorskiego.

Przed rektorami stawiane są wyzwania, o jakich na początku transformacji ustrojowej i gospodarczej w Polsce jeszcze nie myślano. Wierne swoim fundamentalnym wartościom uniwersytety znalazły się w nowej rzeczywistości, w której realia ekonomiczne, rywalizacja uczelni o studentów, zabiegi o środki na realizację ich społecznej misji, uwarunkowania prawne, oczekiwania studentów i pracowników oraz szeroko rozumianego otoczenia zewnętrznego powodują konieczność gruntownej zmiany sposobu funkcjonowania uniwersytetu. Czasy, kiedy rektor - czcigodny profesor piastował funkcję, znajdując czas na naukową samorealizację, dawno już przeminęły. Dzisiaj obserwujemy, wzorem uczelni amerykańskich i zachodnioeuropejskich, profesjonalizację funkcji

Foto: Agnieszka Sikora

rektora. Jej przejawem jest choćby ustawowe przedłużenie kadencji rektorskiej z trzech do czterech lat. To i tak niewiele w porównaniu z czasem sprawowania urzędu przez - wylonionych w drodze konkursu - rektorów uniwersytetów zachodnioeuropejskich, czy prezydentów uniwersytetów amerykańskich, który liczony jest w kilkunastu, a bywa, że i w kilkudziesięciu latach - chyba, że nie spełniają pokładanych w nich nadziei.

System obowiązujący w Polsce jest romantycznie anachroniczny: oto z grona uczonych, którzy zapragnęli stanąć na czele społeczności akademickiej, wybieramy rektora. Wybór przypomina nieco grę w ruletkę, bo kto tak naprawdę zagwarantuje, że profesor geologii będzie dobrym rektorem? **Stąd w dobie licznych, nowych wyzwań stawianych przed uczelniami publicznymi nieodzowne jest doświadczenie w kierowaniu dużymi zespołami ludzi w warunkach specyfiki uczelni wyższej.** Bez wątpienia prorektorzy, czy dziekani dysponują znacznie większą wiedzą o uczelni, niż pozostali członkowie społeczności akademickiej. Zrozumienie mechanizmów działania dużego uniwersytetu, wszystkich procesów w nim zachodzących, złożoności i różnorodności problemów wymaga czasu. Doświadczenie nabyte drogą praktyki pozwala na uniknięcie straty czasu na poznawanie uniwersytetu, zwłaszcza tak dużego i skomplikowanego jak nasz. Zapewne doświadczenie i chęć kontynuowania pewnego sprawdzo-

negu sposobu kierowania uczelnią powoduje, że w wielu z nich, naszej nie wyłączając, rektorami zostali byli prorektorzy. Wszelako doświadczenie w sprawowaniu funkcji organizacyjnych w uczelni uznałbym jednak za warunek niewystarczający do objęcia urzędu rektorskiego.

Twierdzi się czasami, że rektor współczesnej szkoły wyższej powinien być sprawnym menedżerem. Choć umiejętności menedżerskie rektora są jak najbardziej pożądane, to jednak nie podnosiłbym ich do rangi absolutnego priorytetu. **Bez wątpienia sprawnym menedżerem powinien być kanclerz uczelni. Natomiast od rektora oczekiwałbym przede wszystkim jasno sprecyzowanej wizji rozwoju uniwersytetu, wynikającej z wiedzy o kierunkach, w jakich podąża światowe szkolnictwo wyższe i nauka. Wizja musi uwzględniać realne możliwości jej spełnienia; nie może być utopijnym marzeniem** („zobaczycie państwo, pod koniec kadencji będziemy najlepszym uniwersytetem w Polsce, a jak mnie wybieriecie na drugą kadencję, to dorównamy Harvardowi”). **Zatem rektor to przede wszystkim wizjoner-realista.**

Od rektora oczekiwałbym odwagi. **Odwagi potrzebnej do udźwignięcia olbrzymiego ciężaru odpowiedzialności za losy ludzi związanych z uniwersytetem i za los całej organizacji.** Nie chodzi tutaj tylko o jednoosobową odpowiedzialność rektora wynikającą z przepisów Ustawy. Odwaga jest nie-

zbędna do podejmowania koniecznych decyzji, czasem niepopularnych, trudnych lub ryzykownych. Trzeba mieć odwagę bronięcia swoich poglądów jeśli jest się przeświadczonym o ich słuszności, ale jednocześnie odwagę przyznania się do błędnych decyzji i wycofania się z nich. Zdarzało mi się spotykać kierowników jednostek, w tym dziekanów, głoszących wobec mnie poglądy, których bali się przedstawić na radach wydziałów czy na posiedzeniach Senatu; ba, bywało, że prosili rektora, aby za nich podjął niepopularną decyzję dotyczącą ich jednostki. **Powinna obowiązywać zasada: „jeśli podejmujesz się pełnienia funkcji rektora lub dziekana miej odwagę podejmować trudne decyzje”.**

Bałbym się rektora kunktatora, intryganta. Tak jak bałbym się rektora żadnego władzy. To prawda, że rektor ma realną władzę, choć limitowaną skutecznie przepisami i różnymi uwarunkowaniami. Wielokrotnie słyszałem: „pan rektor może wszystko”. Po pierwsze, to nieprawda, a po drugie: rzecz w tym, aby traktować swoje rektorowanie wyłącznie jako służbę uniwersytetowi. **Służyć, być liderem, zarządzać uniwersytetem, ale nie rządzić.** Oczywiście, czasami trzeba rektorskim berłem potrząsnąć, ale zawsze w trosce o uniwersytet, a nigdy w interesie własnego *ego*.

Splendor władzy rektorskiej jest iluzoryczny, a atrybuty urzędu jak strój ceremonialny czy samochód służbowy, traktować należy jako narzędzia pracy - tylko i wyłącznie przeznaczone do jak najlepszego wypełniania obowiązków rektora.

Rektor musi być rektorem uniwersytetu, a nie swojego wydziału. Oczekiwania pracowników wydziału rektorskiego mogą być duże. Rektor musi uodpornić się na pokusę wyróżniania macierzystego wydziału. Nieszczęściem polskich uniwersytetów jest nadmiernie rozdrobiona struktura, skutkująca myśleniem nie w kategoriach dobra całego uniwersytetu, ale przez pryzmat partykularnych interesów wydziałowych. Otóż rektor nie tyle powinien zapomnieć, z jakiego wydziału pochodzi, ile musi pamiętać o tym, że jest odpowiedzialny za rozwój całej uczelni. **Dbanie o zrównoważony rozwój całego uniwersytetu jest największą powinnością rektora.** Oczekiwania koleżanek i kolegów z macierzystego wydziału nie mogą wpływać na decyzje rektora, który widzi swój wydział w kontekście całego uniwersytetu.

Spotkałem się z poglądem wyrażonym mniej więcej tak: *teraz rektorem musi zostać profesor z naszego wydziału*. Nieważne czy ma potrzebne kwalifikacje i predyspozycje, czy nie. Musi być nasz! Doprawdy zdumiewający i zaściankowy sposób rozu-

mowania. **Wspólne dobro, jakim jest uniwersytet wymaga traktowania go jako całości i nie ma znaczenia, jaką dziedzinę wiedzy reprezentuje rektor.** Nawet biegła znajomość minerałów nijak przydaje się w zarządzaniu uniwersytetem, a bycie prawnikiem czy ekonomistą (choć są to profesje użyteczniejsze w zarządzaniu) też nie gwarantują sukcesu misji. Na moim wydziale udało się z powodzeniem odejść od tradycji naprzemiennego wybierania na urząd dziekański geografów i geologów. Liczą się wyłącznie kompetencje do sprawowania tej funkcji organizacyjnej. **Nie patrzmy skąd pochodzi kandydat na rektora, tylko, jakie ma cechy i predyspozycje do sprawowania urzędu rektorskiego.**

Niezwykle ważne są również umiejętności nazywane społecznymi, pozwalające rektorowi być twórcą prawdziwej komunikacji z pracownikami i studentami. **Rektora powinna wyróżniać umiejętność współpracy z ludźmi.** Znajomy amerykański profesor powiedział mi kiedyś: „wiesz, dobrych uczonych jest bardzo dużo, ale takich, z którymi można pracować w zespole znajdziesz niewiele”. **Sprawowanie urzędu rektorskiego, jest pracą kolektywną przy jednoosobowej odpowiedzialności.** Złożoność spraw, procesów oraz problemów w uniwersytecie jest tak wielka, że żaden rektor nie jest w stanie im podolać bez pomocy rzeszy współpracowników. Dlatego umiejętność doboru współpracowników ma kapitalne znaczenie dla sprawnego zarządzania uczelnią. Dobrzy i lojalni prorektorzy, kanclerz, kwestor oraz kierownicy kluczowych działów administracji winni tworzyć zgrany zespół. Dzięki nim rektor może skupić się na zarządzaniu strategicznym uczelnią, na tworzeniu

przychylniej atmosfery wokół uniwersytetu, będąc pewnym, że sprawy szczegółowe są w dobrych rękach.

Rektor, w odróżnieniu od papieża, nie ma patentu na nieomyślność, dlatego musi mieć dar słuchania a także umiejętność ufania innym. Powinien wręcz wymagać od swoich współpracowników krytycznej oceny swoich pomysłów. W naszej administracji centralnej, wbrew potocznym sądom, mamy zespół niezwykle kompetentnych i godnych zaufania pracowników, których nie tylko warto, ale i należy słuchać.

Wyobrażam sobie rektora jako człowieka stanowczego, ale i koncyliacyjnego. Osobę starającą się rozumieć innych, a nie osądzać. **Powinien mieć cechy lidera-twórcy, a nie destruktora.** Przekonywać i ważyć racje, ale nie być dyktatorem. Powinien być także autorytetem naukowym. W naszym środowisku to niezwykle ważne, zarówno w odbiorze wewnętrznym jak i zewnętrznym. Istotne jest również, aby miał umiejętności gwarantujące godne reprezentowanie uniwersytetu na zewnątrz. Na przykład płynna znajomość języków obcych jest rektorowi niezbędna wobec coraz liczniejszych kontaktów międzynarodowych naszego Uniwersytetu.

Kim zatem powinien być rektor? Wizjonerem, pełnym wigoru charyzmatycznym liderem, menedżerem, strategiem czy autorytetem naukowym i moralnym? Zapewne byłoby znakomicie, aby miał wszystkie te cechy osobowości. Wszelako trudno o ideały. Życzylbym nam, abyśmy wybrali rektora, który w znaczącej części zbliży się do naszkicowanego tutaj wzorca.

JANUSZ JANECEK
REKTOR UNIwersYTETU ŚLĄSKIEGO

REKTORZY UNIwersYTETU ŚLĄSKIEGO

Prof. Kazimierz Popiołek	2 lipca 1968 - 30 września 1972
Prof. Henryk Rechowicz	1 października 1972 - 5 grudnia 1980
Prof. Sędzimir M. Klimaszewski	5 grudnia 1980 - 15 grudnia 1980 (p.o.) 16 grudnia 1980 - 30 września 1981 1 czerwca 1982 - 30 września 1984 1 października 1984 - 30 września 1987 1 października 1987 - 30 września 1990
Prof. August Chełkowski	1 października 1981 - 16 stycznia 1982
Prof. Maksymilian Pazdan	1 grudnia 1990 - 31 sierpnia 1993 1 września 1993 - 31 sierpnia 1996
Prof. Tadeusz Sławek	1 września 1996 - 31 sierpnia 1999 1 września 1999 - 31 sierpnia 2002
Prof. Janusz Janeczek	1 września 2002 - 31 sierpnia 2005 1 września 2005 - 31 sierpnia 2008

Wybory na Uniwersytecie Śląskim

31 sierpnia 2008 r. kończy się kadencja wszystkich wybieralnych organów Uniwersytetu Śląskiego. Z tego względu już wkrótce będziemy wybierać nie tylko organy jednoosobowe (rektora, dziekanów, dyrektorów instytutów), ale także kolegialne, takie jak senat, rady wydziałów czy rady instytutów.

Ich wybór zrodzi także konieczność wyboru innych osób do pełnienia np. funkcji prorektorów, prodziekanów, członków komisji senackich, czy członków komisji w radach wydziałów. Wyboru rektora i prorektorów dokona - tak jak w poprzednich wyborach - 200 osobowe Kolegium Elektorów Uniwersytetu, wybrane spośród przedstawicieli poszczególnych grup społeczności akademickiej, a więc profesorów i doktorów habilitowanych, pozostałych nauczycieli akademickich, studentów, doktorantów

oraz pracowników niebędących nauczycielami akademickimi. Nowością natomiast jest to, że dziekanów i prodziekanów wybierać będą nie jak dotychczas rady poszczególnych wydziałów, ale także wydziałowe kolegia elektorów, wybrane w tych wydziałach, na podobnych zasadach jak elektorzy Uniwersytetu. Nowością jest także to, że od 2008 r. kadencja wybieralnych organów Uniwersytetu trwać będzie nie trzy, ale cztery lata.

Uchwalony przez Senat Uniwersytetu Śląskiego regulamin wyborczy przewiduje wybór rektora 1 kwietnia 2008 r. Wybór ten będzie poprzedzony sondażem wyborczym, przeprowadzonym w 11 marca 2008 r., podczas którego, elektorzy umieszczą na karcie do głosowania nazwisko jednej osoby, która w ich przekonaniu mogłaby pełnić funkcję rektora. 1 kwietnia 2008 r. mogą być także wybrani prorektorzy, o ile rektor - elekt zgłosi taki wniosek. W przeciwnym razie wybory prorektorów zostaną dokonane 8 kwietnia 2008 r. Regulamin wyborczy przewiduje także terminy rezerwowe, na wypadek gdyby rektora i prorektorów nie udało się wybrać w dniach podanych wyżej.

Regulamin wyborczy przewiduje również, że:

1. wybory wszystkich elektorów Uniwersytetu i elektorów wydziałowych winny się odbyć do 29 lutego,
2. wybory dziekanów - do 20 maja, a prodziekanów do 27 maja,

3. wybory dyrektorów instytutów - do 24 czerwca, a ich zastępców do 1 lipca,

4. wybory przedstawicieli do Senatu Uniwersytetu oraz do rad wydziałów - do dnia 1 lipca 2008 r.

W myśl § 73 ust. 1 Statutu Uniwersytetu Śląskiego, czynne prawo wyborcze (a więc prawo wybierania) przysługuje nauczycielom akademickim zatrudnionym w Uniwersytecie, jako podstawowym miejscu pracy, pracownikom niebędącym nauczycielami akademickimi zatrudnionym w pełnym wymiarze czasu pracy, studentom oraz doktorantom. Z kolei biernie prawo wyborcze (a więc prawo do kandydowania na określone stanowisko) przysługuje nauczycielom akademickim, którzy nie osiągnęli wieku emerytalnego, zatrudnionym w Uniwersytecie jako podstawowym miejscem pracy, pracownikom niebędącym nauczycielami akademickimi, zatrudnionym w pełnym wymiarze czasu pracy, studentom oraz doktorantom. Należy przy tym zaznaczyć, że pojęcie „wiek emerytalny”, należy pojmować odmiennie w odniesieniu do profesorów zwyczajnych i nadzwyczajnych oraz odmiennie w przypadku pozostałych nauczycieli akademickich. O ile bowiem w odniesieniu do kadry profesorskiej ustawa - Prawo o szkolnictwie wyższym przewiduje wiek emerytalny 70 lat, o tyle wiek emerytalny pozostałych nauczycieli akademickich to 65 lat. Zatem w dniu osiągnięcia wieku emerytalnego dana osoba traci biernie prawo wyborcze, co oznacza, że po tej dacie nie może kandydować na określone w statucie lub ustawie funkcje wybieralne. Stwierdzenie to nie jest jednak tożsame z zakazem sprawowania funkcji wybieralnej po ukończeniu wieku emerytalnego przez profesora, o ile ukończył on 70 lat już po wyborze, w trakcie trwania kadencji. Innymi słowy, funkcję rektora czy dziekana profesor może pełnić pomimo ukończenia 70 roku życia, o ile wybór na to stanowisko nastąpił wcześniej. Należy także podkreślić, że w przypadku nauczyciela akademickiego zatrudnionego jednocześnie w kilku uczelniach, czynne i biernie prawo wyborcze w Uniwersytecie przysługuje mu jedynie wówczas kiedy to właśnie Uniwersytet wskazał on jako podstawowe miejsce pracy.

CZESŁAW MARTYSZ

PRZEWODNICZĄCY UCZELNIANEJ KOMISJI WYBORCZEJ

	<small>In association with</small> 	 <small>Authorised Centre</small>
ENGLISH LANGUAGE CENTRE UNIwersytet Śląski Centrum Egzaminacyjne British Council KATOWICE, UL. BANKOWA 14, TEL: 359-22-11 e-mail: elc@us.edu.pl, http://www.elc.us.edu.pl		
ORGANIZUJEMY INTENSYWNE KURSY JEZYKA ANGIELSKIEGO:		
<ul style="list-style-type: none"> - wszystkie poziomy zaawansowania - przygotowanie do egzaminów Cambridge - kursy w soboty/niedziele 		
NOWOŚĆ: IELTS		
<ul style="list-style-type: none"> - LEGAL ENGLISH (język prawniczy) - KLUB KONWERSACYJNY 		
<small>* zniżki dla pracowników US oraz studentów studiów doktoranckich</small>		
GWARANTUJEMY WYSOKĄ JAKOŚĆ W ATRAKCYJNEJ CENIE		

20 i 29 listopada 2007 r. oraz stycznia 2008 r. miał miejsce cykl spotkań odbywający się pod hasłem „Możliwość finansowania różnych przedsięwzięć akademickich ze środków funduszy europejskich”. Inicjatorem i organizatorem spotkań był Prorektor UŚ ds. nauki i informatyzacji prof. zw. dr hab. Wiesław Banyś wraz z Działem Projektów Międzynarodowych i Współpracy z Zagranicą oraz Biurem Programów Badawczych i Funduszy Strukturalnych.

Nowy okres programowania na lata 2007-2013 niesie ogromne możliwości dla naukowców i innych pracowników uczelni, a pozyskiwanie środków finansowych na realizację różnorodnych projektów jest wyzwaniem, przed którym stają szkoły wyższe na całym świecie. W latach 2007 - 2013 Polska otrzyma kolejną transzę pieniędzy pochodzących z budżetu Unii Europejskiej w ramach funduszy europejskich (do 2007 rok nazywanych strukturalnymi). Ponad 67 mld euro będzie przeznaczony na projekty związane z budowaniem innowacyjnej gospodarki, kształceniem obywateli, rozbudową infrastruktury itp. Fundusze te są instrumentami polityki strukturalnej Unii Europejskiej, a ich zadaniem jest wspieranie restrukturyzacji i modernizacji gospodarek krajów członkowskich. W ten sposób wpływa się na zwiększenie spójności ekonomicznej i społecznej Unii. W latach 2007-2013 cele Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia będą realizowane poprzez następujące programy:

- Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko,
- Program Operacyjny Kapitał Ludzki,
- Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka,
- Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej,
- Program Operacyjny Pomoc Techniczna,
- Regionalne Programy Operacyjne,
- Europejską Współpracę Terytorialną.

Fundusze europejskie stwarzają także możliwość finansowania badań naukowych, jednakże dotyczy to tylko dziedzin, które są istotne z punktu widzenia gospodarki lub niezwykle ważne społecznie. Ponadto wspierane będą badania o charakterze aplikacyjnym, niezależnie już od dziedziny naukowej. Warto także zaznaczyć, iż mogą pojawić się badania zlecone przez instytucje zarządzające funduszami strukturalnymi i w takim przypadku jednostka naukowa zostaje podwykonawcą w danym projekcie. Projekty realizowane w ramach funduszy europejskich są finansowane w różnym stopniu. Stopień dofinansowania projektu zależy od programu operacyjnego a czasem również od priorytetu, w ramach którego projekt będzie składany.

Finansowanie nauki i szkolnictwa
wyższego ze środków UE

Wielka szansa - nowe możliwości

Foto: Agnieszka Sikora

7. Program Ramowy w zakresie badań i rozwoju technologicznego jest największym mechanizmem finansowania i kształtowania badań naukowych na poziomie europejskim. To podstawowy instrument realizacji celu strategicznego, jaki wyznaczyła w marcu 2000 roku w Lizbonie Rada Europejska: przekształcenie UE w najbardziej konkurencyjną i dynamiczną, opartą na wiedzy gospodarkę na świecie, zdolną do zapewnienia trwałego wzrostu gospodarczego, stworzenia liczniejszych i lepszych miejsc pracy oraz zagwarantowania większej spójności społecznej. Aby osiągnąć te cele Wspólnota Europejska uważa za konieczne rozwijanie głównych kierunków badań w pionierskich dziedzinach wiedzy i pro-

mocję działań badawczych - w szczególności poprzez zachęcanie m.in. uniwersytetów do podejmowania badań i przedsięwzięć na rzecz rozwoju technologicznego. Dzięki wsparciu badań w pionierskich dziedzinach wiedzy badaniom stosowanym i innowacji UE zamierza umacniać podstawy Europejskiej Przestrzeni Badawczej. W kwietniu 2005 roku Komisja Europejska opublikowała dokument przedstawiający propozycje struktury, budżetu i zakresu tematycznego 7. Programu Ramowego. Zadania w nim zawarte realizowane mają być przez okres siedmiu lat (2007-2013), a na ich realizację przewidziano budżet około 53 mld euro, co w wydatkach rocznych daje prawie dwukrotny wzrost w stosunku do budżetu 6. Programu Ramowego. Istotne zmiany, jakie nastąpiły w praktyce to wydłużenie okresu realizacji programu z dotychczasowych czterech do siedmiu lat oraz większa integracja pomiędzy Programem Ramowym a funduszami europejskimi.

AGNIESZKA SIKORA

Szczegółowe informacje na temat 7PR:

• Krajowy Punkt Kontaktowy 7 PR:

<http://www.kpk.gov.pl/7pr/index.html>

• Serwis CORDIS:

<http://cordis.europa.eu/en/home.html>

• Serwis CORDIS (7 PR):

http://cordis.europa.eu/fp7/home_en.html

• Komisja Europejska/badania/strona 7 PR:

<http://ec.europa.eu/research/fp7/>

• Dokumenty KE dotyczące 7 PR

i jego programów szczegółowych:

http://ec.europa.eu/research/fp7/documents_en.html

• Europejska Rada ds. Badań Naukowych:

http://ec.europa.eu/erc/index_en.cfm

• Europejskie Platformy Technologiczne:

http://cordis.europa.eu/technology-platforms/home_en.html

o Wspólnotowe Centrum Badawcze (JRC):

<http://www.jrc.cec.eu.int/>

Informacja nt. możliwości finansowania

w ramach funduszy europejskich, np.:

• www.mrr.gov.pl

• www.fundusze-strukturalne.gov.pl

• www.dwfefs.gov.pl

Informacja udziela także Biuro Programów Badawczych i Funduszy Strukturalnych Uniwersytetu Śląskiego: ul. Bankowa 14, 40-007 Katowice, tel. 0 32 359 19 40

Fundacja na rzecz Nauki Polskiej
zamierza przeznaczyć na wspieranie nauki ponad 46 mln zł

Oferta programowa w 2008 roku

Fundacja będzie kontynuowała politykę bezpośredniego wsparcia dla najlepszych uczonych i zespołów badawczych, promowania wczesnego uzyskiwania niezależności naukowej przez młodych oraz rozwijania współpracy naukowej.

Główne zmiany w ofercie programowej Fundacji na rok 2008 związane są z uruchomieniem czterech nowych programów finansowanych ze środków strukturalnych Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka 2007-2013 (*Działanie 1.2 Wzmocnienie potencjału kadrowego nauki*) oraz rozpoczęciem realizacji nowego programu pomocy dla bibliotek - FUNDUSZE DLA BIBLIOTEK. Jednocześnie Fundacja zakończyła prowadzenie dwóch programów realizowanych w latach wcześniejszych (WSPÓLPRACA KRAJOWA i NESTOR).

NAGRODY I STYPENDIA

Nagroda FNP

Indywidualna nagroda dla wybitnych polskich uczonych za szczególne osiągnięcia i odkrycia naukowe, przyznawana w czterech głównych dziedzinach nauki. Nagroda uznawana jest za najważniejsze i najbardziej prestiżowe wyróżnienie naukowe w Polsce. Kandydatów do Nagrody FNP mają prawo zgłaszać dotychczasowi laureaci Nagrody FNP oraz wybitni przedstawiciele nauki zaproszeni imiennie przez Radę Fundacji.

Procedura konkursowa podzielona jest na dwa etapy. Etap pierwszy obejmuje zgłaszanie kandydatów do Nagrody. Osoby uprawnione do zgłaszania powinny przedstawić wnioski z krótkim omówieniem istoty osiągnięcia naukowego kandydata oraz określić jeden z czterech obszarów, do których należy wniosek zakwalifikować. W kolejnym etapie procedury konkursowej Rada Fundacji zwraca się do osób nominowanych do Nagrody o wyrażenie zgody na udział w konkursie oraz prosi je o dostarczenie dodatkowych materiałów i informacji, pozwalających na dokonanie wszechstronnej merytorycznej oceny osiągnięcia. Odpowiednio uzupełnione wnioski poddawane są następnie ocenie powołanych przez Radę FNP niezależnych recenzentów, wybitnych ekspertów w danych dziedzinach. Biorąc pod uwagę ich opinie, Rada Fundacji podejmuje decyzję o wyłonieniu laureatów.

Program MISTRZ - Subsydia profesorskie

Trzyletnie subsydia dla wybitnych uczonych umożliwiające intensyfikowanie już prowadzonych prac lub podejmowanie nowych kierunków badań (jest to konkurs zamknięty). W roku 2008 konkurs adresowany jest do przedstawicieli nauk przyrodniczych i medycznych. Przewiduje się przyznanie do 12 subsydiów o wysokości 450 tys. zł (150 tys. zł rocznie). Od

2008 roku laureaci wszystkich edycji programu MISTRZ, którzy zakończyli realizację subsydium, mogą ubiegać się o badawcze subsydia wyjazdowe typu „sabbatical leave”. Będzie ono przyznawane na zasadach konkursowych. Szczegółowe zasady konkursu przedstawione zostaną na stronie internetowej Fundacji do końca I kwartału 2008.

STYPENDIA KRAJOWE

Program MPD

Międzynarodowe Projekty Doktoranckie

Finansowanie projektów doktoranckich realizowanych w ramach konsorcjów naukowych złożonych z polskich i zagranicznych jednostek badawczych. W konkursie mogą wziąć udział konsorcja naukowe złożone co najmniej z jednej polskiej i jednej zagranicznej instytucji, które współpracują w ramach studiów doktoranckich i umożliwiają doktorantom prowadzenie międzynarodowych projektów. Jednostka polska musi posiadać nadaną przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego pierwszą kategorię w aktualnej ocenie parametrycznej oraz prawo nadawania stopnia naukowego doktora. Dodatkowym warunkiem udziału w konkursie jest zaangażowanie w realizację projektu co najmniej 5 samodzielnych pracowników naukowych po stronie polskiej i co najmniej takiej samej ich liczby po stronie zagranicznej. Warunkiem udziału w konkursie jest dokonywanie wyboru doktorantów przez konsorcjum w drodze otwartego międzynarodowego naboru. Projekty konsorcjów mogą być realizowane w okresie od czterech do pięciu lat. W ramach programu finansowane są m.in. stypendia naukowe dla doktorantów w wysokości 3000 zł miesięcznie (4500 zł podczas pobytu zagranicznego) oraz granty badawcze (w wysokości do 35 000 zł rocznie dla jednego doktoranta).

Przewidywany jest jeden termin składania wniosków, który zostanie podany na stronie internetowej Fundacji (www.fnp.org.pl) do końca I kwartału. Program realizowany jest w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka 2007-2013 (*Działanie 1.2 Wzmocnienie potencjału kadrowego nauki*).

Program START

stypendia krajowe dla młodych uczonych

Roczne stypendia dla najzdolniejszych młodych naukowców (do 30 lat, lub do 32 dla tych, którzy korzystali z urlopów wychowawczych) z dorobkiem naukowym udokumentowanym publikacjami. W 2008 roku Fundacja przyzna do 120 rocznych stypendiów w wysokości 24 000. zł. Wnioski o stypendium mogą składać instytucje zatrudniające lub kształcące kandydatów, lub bezpośrednio kandydaci. Stypendium można przedłużyć na drugi rok na podstawie oceny rezultatów osiągniętych w pierwszym roku.

W 2009 roku zasady programu zostaną zmodyfikowane - liczba przyznawanych stypendiów zwiększona zostanie do 180 natomiast kandydaci ubiegający się o przedłużenie stypendiów oceniani będą w jednym konkursie z nowymi kandydatami.

Termin składania wniosków o stypendia na rok 2009 upływa 31 października 2008 r., a termin składania wniosków w ostatnim konkursie o przedłużenie stypendium organizowanym według dotychczasowych zasad - 15 grudnia 2008 r.

Program POWROTY/HOMING subsydia dla powracających

Program ten oferuje dwuletnie subsydia (z możliwością przedłużenia o jeden rok) dla młodych badaczy powracających z dłuższego (ponad 9 miesięcy) pobytu naukowego za granicą. Subsydia mają na celu rozwój kariery naukowej laureatów po powrocie do pracy w Polsce oraz wspieranie nawiązanej przez nich międzynarodowej współpracy naukowej. W 2008 roku Fundacja przyzna około 15 subsydiów obejmujących: imienne stypendium naukowe laureata (30 000 zł.) oraz środki na realizację projektu badawczego i kontynuację współpracy zagranicznej (40 000 zł.). Termin składania wniosków upływa 30 kwietnia 2008 r. Program otrzymał wsparcie udzielone przez Islandię, Liechtenstein i Norwegię poprzez dofinansowanie ze środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego.

Program FOCUS subsydia na tworzenie zespołów naukowych

Trzyletnie subsydia służące pomocy młodym badaczom będącym na początkowym etapie budowania własnego zespołu naukowego oraz posiadającym liczący się dorobek naukowy.

W tegorocznej edycji program skierowany jest do uczonych zajmujących się badaniami nad molekularnymi i biochemicznymi mechanizmami powstawania i zwalczania nowotworów, niezależnie od uprawianej przez nich dyscypliny naukowej.

Na subsydlum składa się część stypendialna (przeznaczona na imienne stypendium laureata i stypendia dla jego współpracowników) oraz część subwencyjna (przeznaczona na finansowanie zakupów aparatury i materiałów niezbędnych do prowadzenia badań, a także na pokrycie kosztów administracyjnych i technicznych).

Fundacja przyzna w aktualnej edycji do pięciu subsydiów. Wysokość jednego subsydlum wynosi w 2008 roku 300 000 zł. (100 000 zł rocznie). Laureaci mają również prawo ubiegania się o dodatkowe środki finansowe (grant) z przeznaczeniem na udoskonalenia warsztatu badawczego. Suma środków przeznaczonych w tym roku na granty wynosi 2 mln zł. Termin składania wniosków upływa 15 października 2008 r.

Program TEAM subsydia dla zespołów badawczych realizujących projekty z udziałem młodych naukowców

Finansowanie projektów realizowanych przez młodych naukowców w najlepszych zespołach badawczych w Polsce. Zgłaszać można projekty z trzech obszarów tematycznych, określanych w dokumentacji konkursowej jako *Bio*, *Info*, *Techno*. Konkurs adresowany jest do kierowników zespołów naukowych tworzących własne zespoły z udziałem młodych naukowców: studentów, doktorantów i uczestników staży podoktorskich. Liczba młodych uczonych w zespole nie może być mniejsza niż 6 osób, a ich rekrutacja musi przebiegać w drodze otwartego naboru prowadzonego w kraju i za granicą. Projekty mogą być realizowane w okresie od dwóch do czterech lat. Przewidywane są dwa terminy składania wniosków rocznie - ich ogłoszenie nastąpi w I kwartale 2008 r. Program realizowany w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka 2007-2013 (*Działanie 1.2 Wzmocnienie potencjału kadrowego nauki*).

Program WELCOME subsydia dla uczonych z zagranicy na tworzenie zespołów z udziałem młodych naukowców w Polsce.

Subsydia przyznawane są naukowcom z zagranicy na tworzenie w Polsce zespołów badawczych. Program jest skierowany do uczonych (posiadających, co najmniej, stopień naukowy doktora) z zagranicy planujących przyjazd do Polski lub prowadzących w Polsce zespoły naukowe, jednak nie dłużej niż 5 lat. O subsydlum starać się mogą również polscy uczeni, którzy przebywali za granicą co najmniej przez 2 lata i zamierzają wrócić do kraju lub wrócili z pobytu zagranicznego nie wcześniej niż 2 lata przed upływem terminu przyjmowania wniosków. Projekty mogą być realizowane przez okres od trzech do pięciu lat w obszarach tematycznych, określanych w dokumentacji konkursowej jako *Bio*, *Info*, *Techno*.

Fundacja oferuje uczonym przyjeżdżającym do Polski imienne stypendium naukowe, mające zniwelować dysproporcje między wysokością ich

wcześniejszego wynagrodzenia oraz wysokością wynagrodzenia w jednostce polskiej. Dodatkowo subsydlum obejmuje stypendia naukowe dla zatrudnionych w zespole studentów, doktorantów i uczestników staży podoktorskich (ich liczba nie może być mniejsza niż 6 osób) oraz grant badawczy (w wysokości do 1 miliona zł rocznie). Przewidywany jest jeden termin składania wniosków rocznie, który zostanie ogłoszony w I kwartale 2008 r. Program realizowany w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka 2007-2013 (*Działanie 1.2 Wzmocnienie potencjału kadrowego nauki*).

STYPENDIA ZAGRANICZNE

Program KOLUMB stypendia dla młodych doktorów

Stypendia dla młodych polskich uczonych (do 35 lat lub do 37 dla tych, którzy byli na urlopiach wychowawczych) na odbycie podoktorskich staży (od 6 do 12 miesięcy) w najlepszych ośrodkach naukowych za granicą. Oferta skierowana jest do uczonych, którzy nie odbywali jeszcze długoterminowych staży zagranicznych. Wysokość stypendiów odpowiada stypendiom typu *postdoc* na świecie i wynosi średnio 2500-6000 euro miesięcznie (lub równoważność tej kwoty w innej walucie). Fundacja pokrywa dodatkowo koszty podróży stypendysty i jego współmałżonka, o ile ten zamierza przebywać ze stypendystą co najmniej połowę okresu trwania stypendium.

Od 2008 roku Fundacja, oprócz stypendiów przyznawanych w dotychczasowej formule, oferuje również stypendia do ośrodków, z którymi zawarte zostały specjalne porozumienia. Dają one laureatom dodatkowe korzyści przy realizacji stypendium w danej instytucji badawczej. Szczegóły dotyczące poszczególnych ośrodków dostępne są na stronie internetowej Fundacji, a ich oferta będzie sukcesywnie powiększana. W 2008 roku przyznane zostanie do 16 stypendiów. Laureaci programu KOLUMB mogą ubiegać się o wsparcie po powrocie do kraju w ramach tzw. grantu wspomagającego wynoszącego do 40 tys. zł. Termin składania wniosków upływa 15 marca 2008 r.

Program KWERENDA stypendia na kwerendy za granicą

Finansowanie wyjazdów uczonych ze stopniem doktora na zagraniczne kwerendy biblioteczne i archiwalne, służące poszukiwaniu i analizowaniu niedostępnych w Polsce materiałów źródłowych z zakresu nauk humanistycznych i społecznych. Stypendium przyznawane jest na okres od 1 do 3 miesięcy, a jego wysokość zależy od miejsca jego realizacji i wynosi średnio 2200 euro miesięcznie (lub równoważność tej kwoty w innej walucie). Termin składania wniosków upływa 30 września 2008 r.

Stypendia konferencyjne

Dofinansowanie kosztów udziału polskich naukowców (w wieku do 35 lat) w międzynarodowych konferencjach, sympozjach i kongresach naukowych. Wnioski należy składać w Towarzystwie Naukowym Warszawskim, zajmującym się procedurą konkursową /www.tnw.waw.pl/ w terminach: do 30 kwietnia, do 30 czerwca, do 30 października.

WSPIERANIE WARSZTATÓW NAUKOWYCH

Program NOVUM

Subwencje przeznaczone na wsparcie wyjątkowych inicjatyw o istotnym znaczeniu dla nauki w Polsce, które nie mogą uzyskać dofinansowania z innych źródeł, a zarazem nie są objęte pozostałymi programami Fundacji. Wnioski można składać w dowolnym terminie.

TRANSFER TECHNOLOGII

Program VENTURES wspieranie innowacyjnych projektów realizowanych przez młodych uczonych

Dofinansowanie projektów w dowolnych dziedzinach badań, które mogą znaleźć zastosowanie w gospodarce - poprzez przyznawanie

subwencji na okres od jednego do trzech lat. Program jest adresowany do jednostek naukowych, w których realizowane są badania służące powstaniu prac magisterskich lub doktorskich oraz do tych jednostek, które zatrudniają absolwentów studiów magisterskich na etatach naukowo-dydaktycznych. Wnioski składają jednostki naukowe, w których realizowane są badania wraz ze studentem, absolwentem lub doktorantem, odpowiadającym za dany projekt. Przewiduje się dwa terminy składania wniosków rocznie. Dokładne daty zostaną ogłoszone w I kwartale 2008 r. Program realizowany w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka 2007-2013 (*Działanie 1.2 Wzmocnienie potencjału kadrowego nauki*).

Program Innovator

Program jest skierowany do młodych naukowców lub zespołów badawczych i oferuje pomoc we wdrożeniu projektów innowacyjnego wykorzystania nowoczesnych technologii, produktów lub usług w praktyce gospodarczej. Realizowany jest w trzech etapach:

I - szkolenia z zakresu zasad prowadzenia działalności gospodarczej dla autorów 20-25 najlepszych projektów;

II - dofinansowanie kilku najlepszych przedsięwzięć uczestników etapu szkoleniowego, ocenionych na podstawie powstałych w trakcie szkoleń biznesplanów;

III - pomoc w rozmowach i negocjacjach związanych z pozyskaniem dalszego finansowania wdrożeń.

W II i III etapie mogą również uczestniczyć osoby, które nie brały udziału w szkoleniu, a posiadają innowacyjne projekty. Wymogiem jest spełnienie kryteriów regulaminowych oraz rekomendacja instytucji wsparcia biznesowego (np. inkubatorów przedsiębiorczości). Na dofinansowanie najlepszych projektów Fundacja przeznaczona w 2008 roku kwotę 1 miliona złotych. Termin składania wniosków do I etapu konkursu mija 30 kwietnia 2008 r.

PROGRAMY WYDAWNICZE I KONFERENCYJNE

Program MONOGRAFIE

Stały konkurs Fundacji na oryginalne, niepublikowane wcześniej monografie z dziedziny nauk humanistycznych i społecznych. Do końca 2007 roku w serii *Monografie FNP* ukazało się, łącznie ze wznowieniami, ponad 120 pozycji. Prace do konkursu nadsyłać mogą autorzy polscy, a także zagraniczni, o ile monografia dotyczy tematyki polskiej i jest napisana w języku polskim. Monografie ocenia Rada Wydawnicza FNP, która rekomenduje Zarządowi Fundacji najlepsze prace do wydania w serii FNP. W ramach programu uzyskać można również dofinansowanie tłumaczenia wydanego w serii dzieła na wybrany język kongresowy. W szczególnych przypadkach możliwe jest również uzyskanie finansowania przekładu wybitnej pracy z zakresu nauk humanistycznych i społecznych opublikowanej poza serią. Prace, wraz z wypełnionym formularzem wniosku, można składać w Fundacji w dowolnym terminie.

Projekty Wydawnicze

Projekty wspierania wydawnictw ciągłych mających zasadnicze znaczenie dla badania historii i kultury polskiej. Obecnie wspierane przez FNP projekty wydawnicze to: *Polski Słownik Biograficzny* i cykl opracowań monograficznych *Origines Polonorum*. Kwalifikacja serii wydawniczych do PROJEKTÓW WYDAWNICZYCH FNP odbywa się w drodze konkursu adresowanego do zespołów naukowych. Szczegóły dotyczące konkursu w 2008 roku dostępne będą na stronie Fundacji w I kwartale 2008 roku.

PROGRAMY WSPÓŁPRACY MIĘDZYNARODOWEJ

Nagroda Naukowa COPERNICUS

Ustanowiona wspólnie z Deutsche Forschungsgemeinschaft (DFG) nagroda dla dwóch współpracujących ze sobą naukowców - polskiego i nie-

mieckiego, za wybitny dorobek badawczy będący rezultatem tej współpracy oraz osiągnięcia w promowaniu młodej kadry badawczej. Nagroda przyznawana jest raz na dwa lata, a jej wysokość to 50 000 euro - po 25 000 euro dla każdego z laureatów. W 2008 roku nagroda zostanie przyznana po raz drugi. Uroczyste wręczenie odbędzie się w maju 2008 r. w Warszawie.

Do nagrody mogą kandydować uczeni poniżej 65 roku życia, posiadający co najmniej stopień naukowy doktora i pracujący w polskiej lub niemieckiej instytucji naukowej. W momencie przyznawania nagrody muszą być zaangażowani w realizację polsko-niemieckiego projektu naukowego. Kandydatów do nagrody mogą zgłaszać uczeni ze stopniem naukowym doktora zatrudnieni w polskiej bądź niemieckiej instytucji naukowej. Termin składania wniosków do następnej edycji programu (rozstrzygniętej w 2010 r.) zostanie podany w II połowie 2009 r.

Polskie Honorowe Stypendium Naukowe im. Aleksandra von Humboldta

Stypendium dla wybitnych niemieckich uczonych na prowadzenie badań w Polsce. Stypendia przyznawane są na okres od 4 do 6 miesięcy, na pobyt w jednym lub - w uzasadnionych przypadkach - w większej liczbie ośrodków naukowych. Wysokość stypendium w 2008 r. wyniesie 4000 euro miesięcznie. Kandydatów zgłaszać mogą tylko uczeni polscy w terminie do 30 września 2008 r.

Stypendia dla zagranicznych uczonych na badania w Polsce

Przeznaczone są dla naukowców z zagranicy, głównie z krajów Europy Środkowej i Wschodniej, zainteresowanych prowadzeniem badań w Polsce. Stypendium przyznawane jest na okres od 1 do 12 miesięcy i odpowiada średniej pensji na analogicznym stanowisku w Polsce oraz uwzględnia koszty zakwaterowania. Wnioski należy składać w Kasie im. Mianowskiego /www.mianowski.waw.pl, która prowadzi konkurs, w terminie do 31 października 2008 r.

INNE INICJATYWY

Program FUNDUSZE DLA BIBLIOTEK

Wsparcie merytoryczne i finansowe udzielane bibliotekom i archiwom w procesie uzyskiwania dotacji pochodzących z funduszy pomocowych. Oferta programu obejmuje udzielanie pomocy merytorycznej w zakresie przygotowania wniosku o dofinansowanie poprzez organizowanie pomocy eksperckiej i pokrycie kosztów związanych z przygotowaniem niezbędnej do aplikowania dokumentacji. Konkurs jest skierowany do instytucji dysponujących zbiorami o dużym znaczeniu dla badań naukowych i dziedzictwa historycznego Polski, które nie posiadają zaplecza administracyjnego koniecznego do przygotowania wniosku, w szczególności do mniejszych podmiotów, takich jak stowarzyszenia, towarzystwa, fundacje, zakony, kościoły etc. Konkurs odbywa się w trybie ciągłym.

Program PARTNERZY

Dofinansowanie najlepszych i najciekawszych projektów realizowanych przez ogólnopolskie i regionalne towarzystwa naukowe o charakterze korporacyjnym oraz inne organizacje pozarządowe zajmujące się wspieraniem nauki w Polsce. Termin składania wniosków do konkursu upływa 31 marca 2008 roku.

OPRACOWAŁ
ZESPÓŁ DS. INFORMACJI I PROMOCJI
FUNDACJI NA RZECZ NAUKI POLSKIEJ

Pełna wersja oferty programowej FNP na rok 2008 dostępna jest w postaci broszurki w biurze FNP oraz na stronie internetowej Fundacji: www.fnp.org.pl/publikacje/program_fnp.html

Wszystkie informacje o zasadach konkursów, formularze wniosków oraz dane kontaktowe zamieszczone są w dziale „Aktualne programy FNP” na stronie internetowej Fundacji:

www.fnp.org.pl/programy_aktualne/aktualne_programy.html

Powstanie Centrum Innowacji, Transferu Technologii
i Rozwoju Fundacji Uniwersytetu Śląskiego

W kierunku uczelni przyszłości

Rozmowa z dr. Zbigniewem Widerą, prezesem zarządu CITTRFUŚ

- Senat Uniwersytetu Śląskiego 6 marca 2007 roku podjął decyzję o powołaniu Fundacji. Skąd idea powstania Centrum?

- Funkcjonowanie Centrum Innowacji, Transferu Technologii i Rozwoju Fundacji Uniwersytetu Śląskiego (CITTRFUŚ) wynika wprost z uchwalonej 27 lipca 2005 r. ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, w której to przewidziano możliwość prowadzenia przez szkoły wyższe centrów transferu technologii, między innymi w formie spółki prawa handlowego lub fundacji. Tym samym Uniwersytet Śląski dołączył do przodujących uczelni, w których idea działania innowacyjnego ma swój widoczny instytucjonalny ośrodek.

- Jakie zdanie ma do spełnienia Centrum?

- Opisując jego podstawową funkcję pozwolę sobie zacytować słowa byłego rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego prof. Franciszka Ziejki, przedstawiającego pro-rynkową „ścieżkę” rozwoju jako jeden z podstawowych kierunków rozwoju uczelni, także szkolnictwa wyższego, w dobie jednoczącej się Europy i gospodarki opartej na wiedzy: „W sformułowanym w 2003 roku postulatcie Komisja Europejska zaznacza, że szkoły wyższe, obejmując swoją działalnością badania naukowe, edukację i innowacje wykonują następujące funkcje kluczowe: generowanie wiedzy poprzez badania naukowe, transfer wiedzy poprzez edukację, szkolenia i publikacje, wykorzystanie wiedzy, której beneficjentem jest społeczeństwo - przede wszystkim chodzi o różnorodne innowacje. Oczywiście większość tych zadań uczelnie realizują poprzez tradycyjne formy działania: dydaktykę i badania. Jednakże w obecnych warunkach wzmożonej konkurencyjności i konieczności szukania indywidualnych źródeł finansowania niezbędne są dodatkowe nakłady i odrębne strategie postępowania. Dlatego też CITTR jako jednostka uczelniana wspierająca transfer technologii i przedsiębiorczość winna starać się aktywnie wspomagać -

widziany kompleksowo - rozwój uczelni, uczestniczyć w działaniach na szczeblu władz regionalnych, współpracować z podobnymi instytucjami w kraju i zagranicą.”

- CITTRFUŚ otrzymał status fundacji. Tę formę przedsięwzięcia kojarzymy raczej z innymi działaniami...

- Rzeczywiście, ten status budzi w polskich realiach kontrowersyjne skojarzenia, jest jednakże zrozumiałe w środowiskach zagranicznych uczelni, w których rozwoju właśnie fundacje odgrywają znaczącą rolę. Warto również wspomnieć, iż jedną z intencji powstania sprawnego mechanizmu wspomaganie organizacyjnego uczelni, była między innymi szybka ścieżka przyszłościowego finansowania badań i przedsięwzięć podejmowanych przez pracowników naukowych. Chodzi między innymi o menedżerskie wykorzystanie efektów ich pracy w formule trójstronnych korzyści: naukowca, uczelni i przedsiębiorstwa. CITTRFUŚ w tym kontekście winno pełnić rolę profesjonalnej agencji łączącej wspomniane podmioty. Formuła fundacji nie powinna jednakże sprowadzać Centrum wyłącznie do roli organizatora środków finansowych, w tradycyjnym rozumieniu roli fundacji.

- Jakie zatem cele może sobie wyznaczyć CITTRFUŚ?

- Może aspirować do łączenia kilku funkcji wzmacniających znaczenie Uniwersytetu Śląskiego w regionie. Od ośrodka typu CTT (centrum transferu technologii), zarządzającego na styku środowiska akademickiego i przedsiębiorstw informacją o technologiach i ich wdrożeniach oraz zajmującego się wspieraniem wspólnych działań partnerów naukowych i gospodarczych w zakresie działań pro-innowacyjnych, przez jednostkę zajmującą się promowaniem kultury innowacyjności nie tylko w środowiskach gospodarczych, ale także w samorządach i sferze edukacyjnej oraz doradztwem i szkoleniami, w tym zwłaszcza (choć nie tylko) dla środowisk naukowych, aż po doradztwo wspomagające przekładanie myślenia innowacyjnego na konkretne zyski firm, korzyści dla samorządów terytorialnych i innych podmiotów.

- Jakie najważniejsze działania wynikają z zarysowanych funkcji?

- Postaram się precyzyjnie wskazać możliwe działania, wszakże z jednym zastrzeżeniem, iż stanowią one propozycję do szerszej dyskusji, koniecznej w środowisku Uniwersytetu, by

konstytuować je jako realizowany program CITTRFUŚ. I jeszcze jedno, ośrodki innowacyjne, patrząc szerzej, powinny być wpisane w całościowy system, rozpoczynający się na szczeblu rządowym a kończący się w środowiskach lokalnych. W systemie tym środowiska akademickie powinny odgrywać kluczową rolę. Najważniejsze rodzaje działań realizowane w obszarze ośrodka CITT to:

- budowa regionalnej bazy ofert i zapytań technologicznych oraz umożliwienie zamieszczania własnych ofert i zapytań w regionalnej, publicznie dostępnej bazie ofert i zapytań technologicznych;

- zorganizowanie portalu informacyjnego obejmującego powiązania w trójce nauka-biznes-wdrożenia, ze szczególnym nakierowaniem na powiązania świata akademickiego z MŚP;

- budowa uczelnianej bazy ofert badawczych skierowanej do zainteresowanych komercjalizacją wyników własnej aktywności w ramach generowanych przez siebie technologii, produktów, badań czy usług;

- przygotowanie, współpraca przy opracowaniu koncepcji oraz analiz wykonalności dla inkubatorów przedsiębiorczości, firm *spin-off* (spółki odpryskowe działające w powiązaniu z uczelnią), parków naukowo-technologicznych;

- opracowanie scenariuszy rozwoju (foresight - zdolność przewidywania - dla samorządów terytorialnych, instytucji współpracujących) i monitorowanie ich wdrażania.

- CITTRFUŚ to również działania promocyjne i doradztwo.

- Istotnie, do naszych zadań należeć będzie również promocja oferty badawczej i technologicznej UŚ dla przedsię-

biorców i inwestorów, m.in. poprzez organizację seminariów, konferencji oraz informację i doradztwo odnośnie możliwości i procedur transferu technologii.

- Jak w wielu innych dziedzinach nie obędzie się bez pieniędzy...

- To prawda, dlatego CITTRFUŚ służyć będzie informacją i doradztwem odnośnie możliwości pozyskiwania wsparcia finansowego transferu technologii, a także koordynować przygotowywania i składania aplikacji oraz zawierania umów finansowania i prefinansowania projektów. CITTRFUŚ będzie również współuczestniczyło w projektach innych instytucji jako partner.

- W świetle tych działań CITTRFUŚ wyrasta na promotora kultury innowacyjności.

- Zgadza się, a swoją misję zamierza realizować między innymi poprzez działalność wydawniczą poświęconą innowacyjności, organizację Śląskiego Festiwalu Innowacyjności w formie festiwalu nauki oraz szkoleń poświęconych kształtowaniu postaw pro-innowacyjnych w przedsiębiorstwach i samorządach. Promowanie innowacyjności powinno się odbywać w szkolnictwie wszystkich szczebli, stąd zamiar przygotowania koncepcji programów edukacyjnych na rzecz innowacyjności (w ramach ścieżek międzyprzedmiotowych).

- Centrum będzie zatem takim „tłumaczem”, który przełoży myślenie innowacyjne na konkretne zyski firm, korzyści dla samorządów terytorialnych i innych podmiotów.

- Do naszych zadań może należeć udział w opracowaniu scenariuszy rozwoju Uniwersytetu Śląskiego (foresight dla uczelni) i monitorowanie ich

wdrażania, a także obsługa organizacyjna uczestnictwa UŚ w centrach zaawansowanych technologii, platformach technologicznych itp. Niezwykle ważnym elementem w dziedzinie innowacyjności są procedury prawne, stąd CITTRFUŚ będzie wspomagać proces procedur patentowania, szkolić w zakresie prawa autorskiego i prawa własności przemysłowej oraz informować i doradzać w zakresie ochrony własności intelektualnej. Zaoferujemy też pomoc w obsłudze organizacyjnej i formalno-prawnej sprzedaży i innych form udostępniania praw własności intelektualnej, zawieraniu umów wdrożeniowych, licencyjnych i udostępnianiu know how.

- Fundacja ma również szereg innych funkcji szeroko wspierających Uniwersytet Śląski.

- Naturalnie, wszystkie je znajdziemy w statucie publikowanym na stronach internetowych uczelni. Najważniejsze to zorganizowanie, zgodnie z programem rozwoju Uczelni, trwałego kontaktu z samorządami i przedsiębiorcami. To w konsekwencji realizacja programów monitorowania rynku pracy i przekazywanie władzom Uczelni sugestii koniecznych do organizacji kierunków kształcenia, ale również możliwość tworzenia banku tematów prac licencjackich, magisterskich i doktorskich będących wynikiem zapotrzebowania szeroko rozumianego środowiska.

- Wygląda na to, że CITTRFUŚ chce mieć poważny udział w budowaniu programu tożsamościowego uczelni.

- Tak, CITTRFUŚ to krok w kierunku uczelni przyszłości. Nowocześnie zorganizowanej, wkomponowanej w region, ściśle współpracującej z gospodarką i samorządami. To instytucja otwarta na mądrość kadry naukowej Uniwersytetu i współpracę z pracownikami administracji, ale również na samorząd studencki traktowany jako poważny partner reprezentujący szerokie grono przyszłych współpracowników. Dziś naszą troską jest zapewnienie finansowania Fundacji. CITTRFUŚ to instytucja nastawiona na daleko sięgające cele, nie na krótki efekt. Na progu uruchomienia działalności Fundacja posiada projekt swych działań, który bez wątplenia wymaga szerokiej akceptacji. Bardzo liczę na to, że środowisko Uniwersytetu Śląskiego włączy się aktywnie z uwagami, które z wdzięcznością zostaną przyjęte.

ROZMAWIĄŁA
KATARZYNA RÓŻKO

Prof. dr hab. Janusz Strzępka

Kierownik Katedry Prawa Gospodarczego i Handlowego
Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach

Szanowny Panie Profesorze!

*Sluchacze podyplomowych studiów prawa gospodarczego i handlowego
roku akademickiego 2007/2008*

pragną podziękować Panu za przekazaną wiedzę i doświadczenie.

Przy tej okazji chcemy również wyrazić swoje uznanie

dla Pana osiągnięć naukowych

oraz życzyć satysfakcji z wypełniania odpowiedzialnych obowiązków.

*Jesteśmy przekonani, że Pańskie zaangażowanie i pasja w realizacji złożonych
problemów zawodowych przyczynią się do dalszych sukcesów naukowych
i dydaktycznych naszej Uczelni oraz przyniosą wiele osobistych satysfakcji.*

Łączymy wyrazy szacunku i uznania

Sluchacze Podyplomowych Studiów Prawa Gospodarczego i Handlowego
roku akademickiego 2007/2008

Studia doktoranckie w Uniwersytecie Śląskim 1999/2000 - 2007/2008

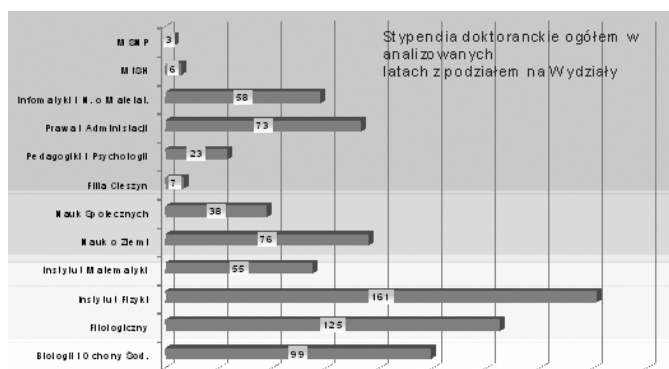
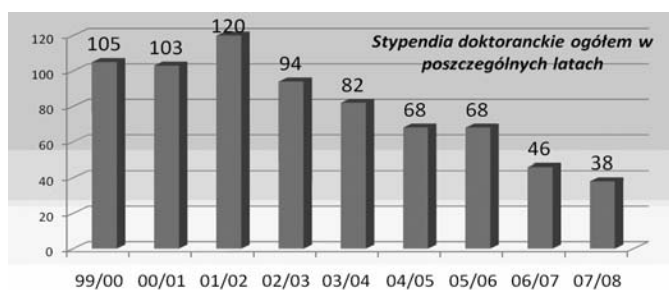
Analiza i perspektywy

Musimy zrobić wszystko, by odwrócić złe trendy wielu lat absolutnego niedoinwestowania szkolnictwa wyższego i nauki, jeśli chcemy, by szkoły wyższe były jednym ze znaczących elementów napędowych i rozwojowych naszego kraju, by dawały bogactwo wiedzy, twórczości, impulsów i odpowiednio duży wkład w rozwój gospodarczy i społeczny.

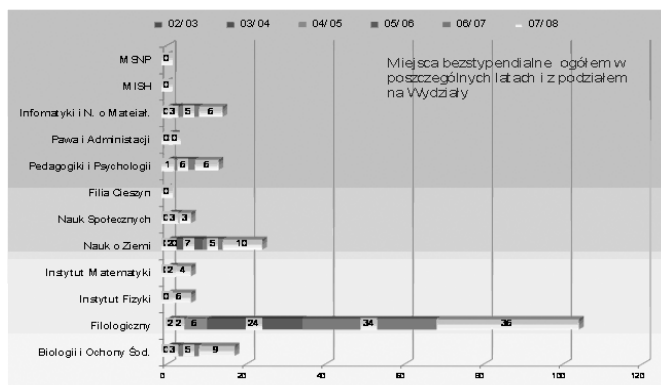
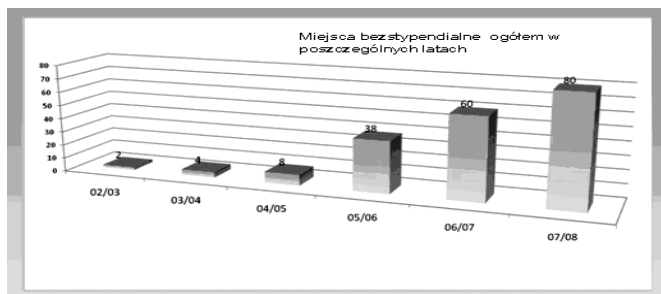
Studia doktoranckie, niezależnie od ich formy, zawsze były istotnym elementem działalności naukowo-dydaktycznej uniwersytetów, tak jak zawsze istotną rolę uniwersytetów, wpisującą się w ich powołanie, było i jest kształcenie młodej kadry naukowej. Wraz z założeniami Deklaracji Bolońskiej, studia doktoranckie stały się trzecim poziomem kształcenia młodych adeptów wiedzy.

W prezentowanych poniżej uwagach przedstawiona zostanie skrótowa i z konieczności wybiórcza analiza studiów doktoranckich w UŚ w latach 1999-2007 oraz zarysowane zostaną przewidywalne naukowe i finansowe perspektywy ich rozwoju. Przedstawione zostaną pokrótce dane dotyczące repartycji miejsc stypendialnych i bezstypendialnych stacjonarnych oraz zasady tej repartycji na potrzeby poszczególnych wydziałów, warunkowane tak Krajowym Programem Ramowym jak i, wynikającymi częściowo z niego, elementami mechanizmów ministerialnego finansowania budżetowego uczelni, w tym tymi, które związane są z różną kosztocłonnością różnych typów studiów.

W omawianym okresie czasu przyznanych zostało w UŚ 724 stypendiów doktoranckich, których repartycję na poszczególne lata i na poszczególne wydziały prezentują poniższe wykresy:

Przewidywanych zostało także w omawianym okresie 192 miejsc bezstypendialnych na stacjonarnych studiach doktoranckich, których repartycję na poszczególne lata i na poszczególne wydziały prezentują dwa kolejne wykresy

Powyższa sytuacja oddaje kierunek rozwoju studiów doktoranckich w UŚ:

- generalnie malejącą liczbę stypendiów doktoranckich, bardziej na kierunkach humanistyczno-społecznych niż matematyczno- przyrodniczych
- generalnie zwiększającą się liczbą miejsc stacjonarnych bezstypendialnych, bardziej na kierunkach humanistyczno-społecznych niż matematyczno-przyrodniczych.

Kierunki te wynikają tak z ogólnych tendencji rozwojowych priorytetów naukowych Unii Europejskiej i Polski, jak i ogólnych tendencji, niestety, zdecydowanie niesatysfakcjonujących, zasad finansowania szkolnictwa wyższego w Polsce.

Te pierwsze określane były i są w kolejnych Programach Ramowych UE, a te drugie w oddającym zasadniczo te same strategiczne obszary badawcze i priorytetowe kierunki badań w Krajowym Programie Ramowym. Ten ostatni dzielił się (aktualnie przygotowywany jest nowy Krajowy Program Badań Naukowych i Prac Rozwojowych) na dziewięć strategicznych obszarów badawczych, w których określone zostały priorytetowe kierunki badań, dla przypomnienia tylko, w wielkim skrócie: I Zdrowie, II Środowisko, III Rolnictwo i żywność, IV Państwo i społeczeństwo, V Bezpieczeństwo, VI Nowe materiały i technologie, VII Technologie informacyjne, VIII Energia i jej zasoby, IX Infrastruktura transportowa.

Te trzecie natomiast określane są tak w wysokości, wciąż zdecydowanie niewystarczającej: w r. 2007 było to 0,92 % PKB, a w r. 2008 - 0,88 % PKB (jakkż nam jeszcze daleko do 2 % przewidywanych w Strategii Lizbońskiej!), budżetu przewidzianego na dofinansowanie szkolnictwa wyższego, jak i w ministerialnej formule, która precyzuje zasady podziału tej kwoty, które odzwierciedlają w pewnej części te ogólne tendencje rozwojowe priorytetów naukowych Unii Europejskiej

i Polski związane z rozwojem młodej kadry naukowej, jej mobilnością i tzw. zrównoważonym rozwojem uczelni. W części algorytmu finansowania budżetowego, która nas tutaj interesuje, przypisano wagę 0,35 dla składnika studencko-doktoranckiego, a w jej obrębie zróżnicowano wagę składnika studenckiego i doktoranckiego, biorąc pod uwagę liczbę stacjonarnych studentów i doktorantów (pomniejszoną o liczbę osób po ostatnim roku studiów bez egzaminu dyplomowego i liczbę doktorantów pozostających w uczelni w stosunku pracy) przemnożoną przez wskaźnik kosztochłonności poszczególnych kierunków i dziedzin nauki oraz wagę: dla studentów studiów stacjonarnych: 1,0 a dla uczestników stacjonarnych studiów doktoranckich: 5,0. Współczynniki kosztochłonności zostały określone w następujący sposób: nauki techniczne - 3, biologiczne i fizyczne - 2,5, nauki o ziemi - 2, nauki matematyczne i humanistyczne - 1,5, a nauki prawne - 1.

- Nowy algorytm finansowania budżetowego szkolnictwa wyższego punktuje zatem zdecydowanie wyżej doktorantów stacjonarnych, bez względu na to, czy otrzymują oni stypendium czy też nie, o ile nie są zatrudnieni w uczelni, niż studentów i określa wyraźnie wyżej, tak jak poprzedni algorytm, wskaźniki kosztochłonności studiów - doktorantów z dyscyplin matematyczno-przyrodniczych niż humanistyczno-społecznych.

- Krajowy Program Ramowy, podobnie jak Programy Ramowe UE, kładzie zdecydowanie większy nacisk na rozwój dyscyplin matematyczno-przyrodniczych niż humanistyczno-społecznych oferując tym samym zdecydowanie większe możliwości finansowania stypendiów doktoranckich, około- i postdoktorskich z zakresu dyscyplin matematyczno-przyrodniczych ze środków zewnętrznych. Większe możliwości pozyskiwania środków z zakresu dyscyplin matematyczno-przyrodniczych, w tym na studia doktoranckie, nakładają nas także konieczność większego jeszcze wysiłku na rzecz pozyskiwania takich środków zewnętrznych.

Spadający udział przychodów z działalności naukowej w przychodach UŚ ogółem, z 11% w 2005 r. do 8% w r. 2006, oddaje naszą, niestety, zbyt małą aktywność i skuteczność grantową krajową i międzynarodową, co się przekłada w sposób oczywisty na zdecydowanie zbyt małe środki finansowe pozyskiwane z tych źródeł, w tym: zdecydowanie za małe środki finansowe pozyskiwane ze źródeł grantowych na stypendia doktoranckie i pomoc młodym pracownikom naukowym, głównie w zakresie dyscyplin matematyczno-przyrodniczych.

Mamy nadzieję, że różne kroki podjęte przez władze Uczelni - 300% stawka godzinowa przewidziana w taryfikatorze na danym stanowisku dla wynagrodzeń dodatkowych dla osób realizujących projekty w ramach VII Programu Ramowego UE, udział w grantach międzynarodowych, w szczególności Programach Ramowych UE lub w krajowych grantach badawczych, czy uzyskanie tytułu naukowego, jako warunek konieczny przyznania Nagrody JM Rektora I Stopnia za osiągnięcia naukowo-badawcze, możliwość otrzymania takiej nagrody w każdym roku trwania grantu krajowego lub międzynarodowego, dodatki specjalne dla osób szczególnie zaangażowanych m.in. w pozyskiwanie środków grantowych - będą dodatkowym elementem wspomagającym duży, konieczny trud podejmowania wyzwań grantowych krajowych i międzynarodowych.

Finansowania studiów doktoranckich i stypendiów doktoranckich, głównie z zakresu dyscyplin matematyczno-przyrodniczych, musimy szukać także w różnego typu funduszach europejskich.

Z jednej strony, ogłoszony został w końcu stycznia br. pierwszy nabór wniosków w ramach *Programu Operacyjnego (PO) Kapitał Ludzki, priorytet IV: Szkolnictwo wyższe i na-*

uka, który otwiera przed nami takie możliwości finansowania, a przygotowujący aktualnie Program Rozwojowy (PR) UŚ określa także nowe perspektywy finansowania studiów doktoranckich w ramach realizacji Działania 4.1.1 *Dostosowanie kształcenia na poziomie wyższym do potrzeb gospodarki i rynku prac w/w priorytetu*, gdzie organizacja studiów doktoranckich (w tym, byłoby wskazane, środowiskowych, interdyscyplinarnych oraz międzynarodowych studiów doktoranckich), organizacja staży doktoranckich w renomowanych ośrodkach krajowych i zagranicznych oraz finansowanie stypendiów doktoranckich w dziedzinach szczególnie istotnych dla rozwoju gospodarki znajdują swoje ważne miejsce i są przewidziane w PR UŚ.

Możliwości te są komplementarne do tych, które zawiera *PO Innowacyjna gospodarka, w Priorytecie Badania i rozwój nowoczesnych technologii*, Działanie 1.2 - *Wzmocnienie potencjału kadrowego nauki*, w ramach którego możemy znaleźć środki na finansowanie projektów aplikacyjnych realizowanych przez doktorantów w dziedzinach priorytetowych dla rozwoju gospodarki, finansowanie projektów, w których uczestniczą doktoranci, zgodne z priorytetami *PO Innowacyjna Gospodarka* oraz organizacji międzynarodowych studiów doktoranckich realizowanych w Polsce.

Z drugiej strony, wiosną br. zostanie opublikowana decyzja Komisji Europejskiej ustanawiająca II fazę programu Erasmus Mundus, która wejdzie w życie w styczniu 2009 r., i w której przewiduje się także wspieranie wysokiej jakości wspólnych programów doktoranckich, z towarzyszącym mu systemem stypendiów dla najbardziej uzdolnionych studentów, doktorantów i pracowników akademickich pochodzących z UE i z krajów trzecich. W tego typu możliwości wpisują się też działania w obrębie VII PR UE w obszarze *Ludzie*, gdzie, dzięki akcjom programu *Marie-Curie*, mogą być finansowane tzw. *Initial Training Networks* mające na celu zachęcanie młodych absolwentów do podejmowania trudu pracy naukowej i studiów doktoranckich, i pozwalające na m.in. organizowanie seminariów, spotkań roboczych, konferencji, etc. dla młodych badaczy, tak przed doktoratem jak i po otrzymaniu stopnia doktora.

Jedyną rzeczą pewną w naszym życiu jest dialektyczna zmiana: zmieniają się także studia doktoranckie, zmieniają się priorytety, zmieniają się możliwości ich finansowania - naszym zadaniem jest aktywne powodowanie i kształtowanie odpowiednich zmian - trudno byłoby powiedzieć, że zrobiliśmy już wszystko, co możliwe, by te odpowiednie zmiany się dokonały. Tym bardziej, że postępują one bardzo szybko, zdecydowanie szybciej niż kiedyś a ich tempo będzie wciąż rosnąć. Nie jesteśmy np. w żaden sposób usatysfakcjonowani liczbą przyznawanych stypendiów doktoranckich - która jest funkcją wciąż absolutnie niewystarczającej dla osiągnięcia koniecznych celów stworzenia w Polsce gospodarki opartej na wiedzy i społeczeństwa informacyjnego dotacji ministerialnej. Obawiamy się, że przy najlepszych naszych chęciach, nie wszyscy utalentowani absolwenci Uczelni trafiają na studia doktoranckie, bo nie mają ku temu odpowiednich środków finansowych a z takim stanem rzeczy ani nie chcemy ani nie możemy się godzić. Chcemy, aby uniwersytety mogły w większym zakresie uczestniczyć w tworzeniu bogactwa społecznego, ale by to robić, muszą mieć i wolność badań naukowych i dokonać stosownych reform wewnętrznych, i odpowiednie ku temu środki finansowe. Musimy zrobić wszystko, by odwrócić złe trendy wielu lat absolutnego niedoinwestowania szkolnictwa wyższego i nauki, jeśli chcemy, by szkoły wyższe były jednym ze znaczących elementów napędowych i rozwojowych naszego kraju, by dawały bogactwo wiedzy, twórczości, impulsów i odpowiednio duży wkład w rozwój gospodarczy i społeczny.

WIESŁAW BANYŚ

Uniwersytet Śląski w Katowicach to możliwość:

• studiowania:

- na 34 kierunkach, z których większość otrzymało akredytację Państwowej Komisji Akredytacyjnej,
- na 135 partnerskich uczelniach zagranicznych w ramach studenckiej wymiany międzynarodowej w 30 krajach,
- pod kierunkiem wyjątkowych wykładowców, wśród nich m.in.: prof. Filipa Bajona, prof. Jerzego Stuhra, prof. Krzysztofa Zanussiego...

To na naszej Uczelni studiowali:

- artyści, pisarze, filmowcy: Maciej Dejczer, Tomasz Dobrowolski, Marcin Koszałka, Teresa Kotlarczyk, Wojciech Kuczok, Magdalena Lazarkiewicz, Magdalena Piekorz, Maciej Pieprzycza, Renata Przemysk, Michał Rosa;
 - twórcy i członkowie kabaretów: DNO, Łowcy.B, Mumio;
 - dziennikarze, felietoniści: Marcin Babko, Marek Czyż, Barbara Marciniak, Tadeusz Mosz, Michał Ogórek, Anna Popek;
 - postacie życia publicznego: Krystyna Bochenek, Tomasz Pietrzykowski;
 - redaktorzy pism, czasopism i wydawnictw: „FA-art.”, „Opcje”, „Śląsk”, „ZNAK”.
- Wielu z nich to zdobywcy i laureaci nagród, konkursów oraz plebiscytów,

na przykład: Festiwalu Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni, Literackiej Nagrody NIKE, Paszportów „Polityki”, Wiktorów i innych. Nasi absolwenci pracują w: „Dzienniku Zachodnim”, „Gazecie Wyborczej”, Polskim Radiu, Radzie Ministrów, Śląskim Urzędzie Wojewódzkim, Telewizji Polskiej.

• rozwoju

zainteresowań i pasji

- w licznych studenckich kołach naukowych, Akademickim Związku Sportowym z ok. 40 sekcjami rekreacyjnymi, studenckim radiu „Egida”, Studenckim Zespole Pieśni i Tańca „Katowice”, dwóch chórach i trzech kabare-

tach oraz na wyprawach naukowych np. na Spitzbergen.

• zabawy

- w klubach, na imprezach studenckich, w tym: juwenaliach, festiwalach kultury studenckiej.

Uniwersytet Śląski

to także:

- jedyna uczelnia posiadająca Wydział Radia i Telewizji,
- czwarty pod względem liczby studentów, którzy otrzymali stypendia ministra nauki i szkolnictwa wyższego za osiągnięcia w nauce i sporcie (w roku akademickim 2007/2008 uzyskało je 66 studentów).

Foto: Lukasz Adamczyk

Informacji o studiach udziela
Dział Kształcenia
tel. 032/ 359 18 10, 359 18 80
www.rekrutacja.us.edu.pl
rekrutacja@us.edu.pl

UNIWERSYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH
40-007 Katowice, ul. Bankowa 12
tel. centrali: (032) 359 24 00,
www.us.edu.pl,
e-mail: info@us.edu.pl

Studenci w naszym regionie zawsze stanowili widoczną, pełną pomysłów, zapału i chęci do działania grupę. Dzięki nim powstało wiele wydarzeń kulturalnych i naukowych. Nie odbyły by się one jednak bez pomocy życzliwych osób i instytucji. Dlatego studenci Uniwersytetu Śląskiego chcąc podziękować za wsparcie, po raz pierwszy w historii przyznali nagrodę Laur Studencki 2007. Uroczysta gala wręczenia Laurów Studenckich odbyła się 18 lutego w kinoteatrze Rialto w Katowicach. Nagrodzone zostały osoby i instytucje, które promują kulturę studencką w regionie, ich całokształt działań w znacznym stopniu przyczynia się do poprawy jakości kształcenia oraz rozwoju życia studenckiego i oczywiście są niezwykle życzliwi zakom.

Wyróżnienia przyznano w oparciu o analizę nadesłanych zgłoszeń przez Kapitułę Nagrody, którą stanowili studenci naszej Uczelni. Nagrodą przyznaną wyłącznie przez Kapitułę była Nagroda Honorowa, którą otrzymał JM Rektor Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach prof. zw. dr. hab. Janusz Janeczek. Społeczność studencka Uniwersytetu Śląskiego wyróżniła ponadto osobę

uznaną za Przyjaciela Studentów. W tym roku ten zaszczytny tytuł przypadł prof. dr hab. Adamowi Lityńskiemu, kierownikowi Katedry Historii Prawa Wydziału Prawa i Administracji UŚ.

Ponadto Laury Studenckie 2007 otrzymali:

W kategorii „Organizacja przyjazna studentom” - LUKAS Bank

W kategorii „Promotor kultury studenckiej” - program „Uwaga weekend”, zrealizowany w TVP 3 Katowice.

W kategorii „Wydarzenie kulturalne roku” - impreza OFF FESTIVAL.

Uroczystość zaszczylicili swoją obecnością Laureaci, władze Uniwersytetu Śląskiego: prorektor ds. nauki i informatyzacji prof. zw. dr hab. Wiesław Banyś, prorektor ds. kształcenia prof. UŚ dr hab. Anna Łabno, prorektor ds. współpracy i promocji prof. dr hab. Barbara Kozusznik, wicemarszałek Senatu RP Krystyna Bochenek, przedstawiciele samorządu lokalnego, środowiska naukowego i kulturalnego oraz studenci. Gwiazdą muzyczną wieczoru był kwartet jazzowy złożony ze studentów Wydziału Jazzu Akademii Muzycznej w Katowicach.

RED.

Laureaci „Laurów Studenckich 2007

JM Rektor UŚ prof. zw. dr hab. Janusz Janeczek - laureat Nagrody Honorowej

Prorektor UŚ ds. kształcenia prof. dr hab. Anna Łabno

Wicemarszałek Senatu RP Krystyna Bochenek

Kwartet jazzowy studentów Wydziału Jazzu Akademii Muzycznej w Katowicach

Anna Chwalba z TVP 3 Katowice, autorka programu „Uwaga weekend” uhonorowanego nagrodą w kategorii „Promotor kultury studenckiej”

Jacek Janota odebrał nagrodę dla Lukas Banku - laureata nagrody w kategorii „Organizacja przyjazna studentom”

Laureat w kategorii „Przyjaciel studenta” - prof. zw. dr hab. Adam Lityński

Nowa odsłona kampanii

Studiuj w Katowicach

Różnorodność i atrakcyjność poszczególnych kierunków oraz specjalności, czyli bardzo nowoczesna oferta nauczania, wysoki poziom nauk ścisłych, których programy, przygotowane w oparciu o analizy i prognozy na przyszłość, wychodzą naprzeciw zapotrzebowaniu na rynku pracy, znakomita kadra naukowa, uczestnicząca w międzynarodowych programach badawczych i mająca znaczące osiągnięcia naukowe, możliwość odbywania praktyk zagranicznych, certyfikaty... nie sposób jednym tchem wyliczyć wszystkiego, co oferuje Uniwersytet Śląski.

- Na naszych oczach zmienia się oblicze Katowic, z węglowej stolicy Polski w miasto nowych możliwości, to jest także wyzwanie dla Uniwersytetu Śląskiego.

- Pomysł programu promocyjnego, który zachęcałby młodzież do studiowania w Katowicach ma już kilkuletnią historię. Temat ten powracał podczas każdego spotkania władz Uczelni z prezydentem Katowic Piotrem Ushokiem. Do decyzji o tym, że należy połączyć działania, nikt nie trzeba było przekonywać, ale te zaledwie nieśmiałe załączki programu nie doczekały się wówczas realizacji z powodu - jak to zwykle bywa - braku odpowiednich finansów.

- Wiele się zmieniło od momentu, kiedy w Radzie Miasta zasiadła prorektor Uniwersytetu Śląskiego, czyli pani...

- W swoim przedwyborczym programie deklarowałam aktywną promocję Kato-

Rozmowa z prorektor ds. współpracy i promocji prof. dr hab. Barbarą Kozusznik

wic jako miasta akademickiego, otwartego dla młodzieży, która nie tylko może tu zdobyć wykształcenie, ale ma także szansę rozpocząć budowę własnej kariery zawodowej. To miasto, jak i cały region, dysponuje ogromnym potencjałem intelektualnym i gospodarczym, jest także niezmiernie atrakcyjne dla inwestorów. Powstał zespół świetnych fachowców a zarazem entuzjastów pomysłu, w jego gronie znaleźli się między innymi prof. Małgorzata Łuszczak, dr Jerzy Jarosz, dr Mirosław Nakonieczny, a także przedstawiciel Samorządu studenckiego Maciej Biskupski. Nasze działania silnie wspierał prezydent Ushok. Pierwsze kroki były dosyć trudne, program rodził się w chaosie pomysłów, ale udało nam się przygotować pierwszą akcję promocyjną. Nasi cieszyńscy artyści zaprojektowali plakat „Katowice - miasto markowych uczelni” i tak ruszyła pierwsza kampania „Studiuj w Katowicach”, głównie na terenach wschodniej Polski.

- To była słuszna decyzja?

- Bardzo. Okazało się, że tamtejszą młodzież nieco tradycyjny Kraków przerażał nadmiarem elitarności. U nas czują się - jak sami podkreślają - bardziej przyjaźnie. Jesteśmy, ich zdaniem, bardziej serdeczni i otwarci. Pierwszą kampanię poddaliśmy szczegółowej ocenie i analizie, wydobywając wszystkie jej mankamenty i słabe punkty. Wyniki posłużyły do przygotowania kolejnej, znacznie już ulepszonej. Jej efekty zobaczymy pod koniec marca.

- Zgodnie pracujący zespół, w którym połączyli swoje wysiłki przedstawiciele samorządu i nauczyciele akademicy, to rzadkość.

- Nam się udało i nie ukrywam zadowolenia z tego faktu. To silna, zgrana a co najważniejsze skuteczna w działaniu grupa. Łączy nas wspólny cel: wypromować miasto, które z otwartymi ramionami czeka na młodzież, a jego wizytówką są szkoły wyższe na europejskim poziomie edu-

kacyjnym. Naszą ofertę kierujemy do wszystkich, również tych, którzy po raz drugi stają przed wyborem uczelni. Oczywiście dotyczy to nie tylko Uniwersytetu Śląskiego, informujemy i zachęcamy do podjęcia nauki w innych szkołach wyższych: Akademii Ekonomicznej, Politechnice Śląskiej, Akademii Sztuk Pięknych, Uniwersytecie Medycznym, Akademii Muzycznej...

- A szkoły społeczne i prywatne?

- To jest stale temat otwarty, prezentując akademickość naszego miasta, nie możemy pomijać pozostałych szkół wyższych. Tak zaawansowany edukacyjnie region jest zachętą dla inwestorów, świadczy o znakomicie przygotowanym rynku zasobów ludzkich. To są jednak plany na przyszłość.

- Czy akcja promocyjna na tak szeroką skalę świadczy o spadku zainteresowania młodzieży Uniwersyte-tem?

- Taka jest potrzeba i wymóg czasu. Ubiegłoroczny nabór, wbrew ogólnopol-

skim prognozom, był na naszej Uczelni zadowalający, mimo że startowała młodzież z niżu demograficznego. Nie możemy jednak na tym poprzestać. O kandydatów trzeba zabiegać, docierając do nich nowoczesnymi metodami, z pełną informacją o bogatej ofercie edukacyjnej i wszelkich atutach, jakie posiada Uniwersytet.

- Czyli...

- Najważniejsze to różnorodność i atrakcyjność poszczególnych kierunków oraz specjalności, czyli bardzo nowoczesna oferta nauczania, wysoki poziom nauk ścisłych, których programy, przygotowane w oparciu o analizy i prognozy na przyszłość, wychodzą naprzeciw zapotrzebowaniu na rynku pracy, znakomita kadra naukowa, uczestnicząca w międzynarodowych programach badawczych i mająca znaczące osiągnięcia naukowe, możliwość odbywania praktyk zagranicznych, certyfikaty... nie sposób jednym tchem wyliczyć wszystkiego. Dla przyszłych studentów bardzo duże znaczenie ma także jakość pomocy socjalnej,

o jaką mogą się ubiegać, warunki zakwaterowania w akademikach, dostępność do bibliotek, korzystanie z pomocy dydaktycznych, wyposażenie pracowni specjalistycznych i laboratoriów. W każdej z tych dziedzin posiadamy bogatą ofertę. I to, co młodych ludzi bardzo interesuje - wiele atrakcyjnych propozycji spędzania wolnego czasu. Wachlarz imprez kulturalnych jest tak rozległy, że każdy ma szansę na realizację swoich pomysłów. Począwszy od jednego w Polsce, organizowanego od podstaw przez studentów - Festiwalu Nauki, poprzez widoczne w mieście Juwenalia a także elitarne, ale znaczące imprezy. Przykładem może być otwarta niedawno wystawa cieszyńskich artystów w katowickiej galerii „Szyb Wilson”, jakież tam dojrzałe talenty! Uniwersytet rozslawiają nasi wspaniali młodzi filmowcy, nasze zespoły: „Katowice”, chór akademicki „Harmonia”, kabaret „Łowcy. B”... Sukcesy naszych studentów i absolwentów są najskuteczniejszym elementem promocji uczelni.

**ROZMAWIAŁA
MARIA SZTUKA**

Nowości w ofercie kształcenia na UŚ

Wydział	Nowe kierunki/specjalności/programy	Forma studiów
Wydział Filologiczny	Filologia specjalność: angielska program: kultura - media - translacja	Stacjonarne I stopnia
Wydział Filologiczny	Filologia specjalność: angielska program: tłumaczeniowy - język hiszpański	Niestacjonarne I stopnia
Wydział Filologiczny	Filologia specjalność: angielska program: kultura - media - translacja	Stacjonarne i niestacjonarne II stopnia
Wydział Nauk Społecznych	Filozofia specjalności: - historyczno-filozoficzna - filozofia kultury i polityki - etyka społeczna	Stacjonarne i niestacjonarne II stopnia
Wydział Nauk Społecznych	Historia sztuki	Stacjonarne i niestacjonarne I stopnia
Wydział Artystyczny	Grafika	Niestacjonarne I stopnia
Wydział Informatyki i Nauk o Materiałach	Inżynieria materiałowa specjalność: nauka o materiałach	Stacjonarne I i II stopnia
Wydział Matematyki, Fizyki i Chemii	Fizyka specjalność: fizyka medyczna	Stacjonarne i niestacjonarne I stopnia
Wydział Matematyki, Fizyki i Chemii	Fizyka specjalność: fizyka medyczna	Stacjonarne II stopnia
Wydział Nauk o Ziemi	Geofizyka	Stacjonarne I stopnia

Oferta edukacyjna Uniwersytetu

WYDZIAŁ ARTYSTYCZNY

ul. Bielska 62
43-400 Cieszyń
tel.: 0 33 854 62 40
centrala: 0 33 854 61 00
e-mail: wart@wart.us.edu.pl
http://www.wart.us.edu.pl

edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej I, II stopnia stacjonarne i niestacjonarne; **edukacja artystyczna w zakresie sztuk plastycznych** I stopnia stacjonarne, I, II stopnia niestacjonarne; **grafika** I stopnia stacjonarne i niestacjonarne

WYDZIAŁ BIOLOGII I OCHRONY ŚRODOWISKA

ul. Jagiellońska 28
40-032 Katowice
tel. 0 32 200 94 61, 0 32 255 58 73
e-mail: biologia@us.edu.pl
http://www.wbios.us.edu.pl

biologia, specjalności: biologia w ochronie środowiska I, II stopnia stacjonarne, niestacjonarne; **biologia ogólna i eksperymentalna** I, II stopnia stacjonarne, niestacjonarne; **biotechnologia (biotechnologia roślin i mikroorganizmów)** I, II stopnia stacjonarne; **ochrona środowiska specjalności: biologiczne podstawy ochrony środowiska** I, II stopnia stacjonarne; **fizykochemiczne metody ochrony środowiska** I, II stopnia stacjonarne; **geoekologia** I, II stopnia stacjonarne

WYDZIAŁ ETNOLOGII I NAUK O EDUKACJI

ul. Bielska 62
43-400 Cieszyń
tel.: 0 33 854 61 14
centrala: 0 33 854 61 00
http://www.weinoe.us.edu.pl

etnologia I, II stopnia stacjonarne, I stopnia niestacjonarne; **pedagogika, specjalności: zintegrowana edukacja wczesnoszkolna i wychowanie przedszkolne** I, II stopnia stacjonarne, I, II stopnia niestacjonarne; **animacja społeczno-kulturalna** I stopnia stacjonarne, I stopnia niestacjonarne; **edukacja filozoficzno-społeczna** I stopnia stacjonarne, I stopnia niestacjonarne; **pedagogika opiekuńczo-wychowawcza** I, II stopnia stacjonarne, I, II stopnia niestacjonarne; **asystent osoby niepełnosprawnej** I stopnia stacjonarne, I stopnia niestacjonarne; **wychowanie ekologiczne z etyką środowiskową** I stopnia stacjonarne, I stopnia niestacjonarne

WYDZIAŁ FILOLOGICZNY

pl. Sejmu Śląskiego 1
40-032 Katowice
tel. bezpośredni: 0 32 200 92 63
filologia polska I, II stopnia stacjonarne, niestacjonarne; **filologia polska Ośr. Dyd. w Rybniku** I stopnia stacjonarne; **informacja naukowa i bibliotekoznawstwo** I, II stopnia stacjonarne, niestacjonarne; **kulturoznawstwo** I, II st. stacjonarne, niestacjonarne

ul. Żytnia 8
41-200 Sosnowiec
tel. bezpośredni: 0 32 269 18 59

ul. Żytnia 10
41-200 Sosnowiec
centrala: 0 32 269 18 00

ul. Żytnia 12
41-200 Sosnowiec
centrala: 0 32 269 18 15
http://venus.fil.us.edu.pl

filologia, specjalność: klasyczna, program: cywilizacja śródziemnomorska I stopnia stacjonarne; **specjalność języki stosowane: język francuski i język angielski, program: tłumaczeniowy** I stopnia stacjonarne; **specjalność: romańska** II stopnia stacjonarne, niestacjonarne; **specjalność: język francuski program: tłumaczeniowy z językiem włoskim lub językiem hiszpańskim** I stopnia stacjonarne; **specjalność: język francuski** II stopnia stacjonarne; **specjalność: włoska** I, II stopnia stacjonarne; **specjalność: język hiszpański program: tłumaczeniowy z językiem rosyjskim** I stopnia stacjonarne, niestacjonarne; **specjalność: język hiszpański** II stopnia stacjonarne; **specjalność: germańska, program: nauczycielski** I stopnia stacjonarne, II stopnia niestacjonarne; **specjalność: germańska, program: kultura i literatura krajów niemieckiego obszaru językowego** I stopnia stacjonarne; **specjalność: słowiańska** I, II stopnia stacjonarne, I stopnia niestacjonarne; **specjalność: rosyjska** I stopnia stacjonarne; **specjalność: języki wschodniosłowiańskie** II stopnia stacjonarne; **specjalność: język rosyjski od podstaw** I, II stacjonarne, niestacjonarne; **specjalność: język rosyjski od podstaw program: język biznesu** I stopnia stacjonarne, niestacjonarne; **specjalność: angielska program: nauczycielski** I, II stopnia stacjonarne, II stopnia niestacjonarne; **specjalność: angielska program: kultura i literatura angielskiego obszaru językowego** I, II stop-

nia stacjonarne; **specjalność: angielska program: kultura-media-translacja** I, II stopnia stacjonarne, II stopnia niestacjonarne; **specjalność: angielska, program: tłumaczeniowy - język niemiecki** I stopnia stacjonarne; **specjalność: angielska program: tłumaczeniowy - język arabski** I stopnia stacjonarne; **specjalność: angielska program: tłumaczeniowy - język hiszpański** I stopnia niestacjonarne; **specjalność: angielska, program: tłumaczeniowy - język chiński** I stopnia niestacjonarne; **specjalność: angielska program: język biznesu** I stopnia stacjonarne, niestacjonarne; **specjalność: angielska program: język angielski** II stopnia niestacjonarne

WYDZIAŁ INFORMATYKI I NAUKI O MATERIAŁACH

ul. Żeromskiego 3
41-200 Sosnowiec
tel.: 0 32 291 85 48, 0 32 291 85 49
e-mail: dziekanat_WINM@us.edu.pl
http://www.wiinom.us.edu.pl

informatyka I, II stopnia stacjonarne, niestacjonarne; **edukacja techniczno-informatyczna** I, II stopnia stacjonarne, niestacjonarne; **inżynieria biomedyczna specjalność: informatyka medyczna** I stopnia stacjonarne; **inżynieria materiałowa, specjalność: nauka o materiałach** I, II stopnia stacjonarne

WYDZIAŁ MATEMATYKI, FIZYKI I CHEMII

ul. Bankowa 14
40-007 Katowice
tel. bezpośredni: 0 32 359 15 50,
0 32 258 44 12
e-mail: dziekanat@mfc.us.edu.pl

fizyka specjalności: fizyka teoretyczna I, II stopnia stacjonarne; **fizyka doświadczalna** I, II stopnia stacjonarne; **nauczycielska fizyka z informatyką** I stopnia stacjonarne; **nauczycielska fizyka z chemią** I stopnia stacjonarne; **fizyka informatyczna** I, II stopnia stacjonarne; **ekonofizyka** I stopnia stacjonarne; **fizyka medyczna** I, II stopnia stacjonarne (*w przypadku uruchomienia kierunku: fizyka medyczna, w porozumieniu ze Śląskim Uniwersytetem Medycznym i Centrum Onkologii w Gliwicach, nabór na specjalność fizyka medyczna zostanie zawieszony*); **fizyka nanoukładów i kwantowe techniki informatyczne** II stopnia stacjonarne;

fizyka medyczna (nabór zostanie uruchomiony w momencie uzyskania zgody na otwarcie kierunku) I stopnia inżynierskie;

Śląskiego w roku 2008/2009

specjalności: dozymetria I stopnia stacjonarne inżynierskie; **optyka w medycynie** I stopnia stacjonarne inżynierskie; **elektroradiologia** I stopnia stacjonarne, niestacjonarne inżynierskie;

fizyka medyczna II stopnia stacjonarne (*nabór zostanie uruchomiony w momencie uzyskania zgody na otwarcie kierunku*)

informatyka I stopnia stacjonarne

chemia I stopnia stacjonarne; **specjalność: chemia środowiska** I stopnia stacjonarne

matematyka, specjalności: modelowanie matematyczne I, II stopnia stacjonarne; **matematyka w finansach i ekonomii** I, II stopnia stacjonarne, niestacjonarne; **matematyczne metody informatyki** I, II stopnia stacjonarne, niestacjonarne; **metody statystyczne** I, II stopnia stacjonarne; **nauczycielska matematyka i informatyka** I, II stopnia stacjonarne, niestacjonarne; **teoretyczna** I, II stopnia stacjonarne; **nauczycielska** II stopnia niestacjonarne

WYDZIAŁ NAUK O ZIEMI

ul. Będzińska 60

41-200 Sosnowiec

tel.: 0 32 368 94 00

e-mail: dziekanat@wnoz.us.edu.pl

<http://www.wnoz.us.edu.pl>

geologia I, II stopnia stacjonarne

geografia I, II stopnia stacjonarne, I, II stopnia niestacjonarne

geofizyka I stopnia stacjonarne

WYDZIAŁ NAUK SPOŁECZNYCH

ul. Bankowa 11

40-007 Katowice

centrala: 0 32 359 24 00

[Http://www.wns.us.edu.pl](http://www.wns.us.edu.pl)

socjologia, specjalności: praca socjalna I stopnia stacjonarne, I stopnia niestacjonarne; **praca socjalna - organizowanie społeczności lokalnej** II stopnia stacjonarne, II stopnia niestacjonarne; **komunikacja społeczna** II stopnia stacjonarne, II stopnia niestacjonarne; **socjologia ogólna** I, II stopnia stacjonarne, II stopnia niestacjonarne; **socjologia reklamy i komunikacja społeczna** I stopnia stacjonarne, I stopnia niestacjonarne; **socjologia Ośr. Dyd. w Rybniku** I stopnia stacjonarne, niestacjonarne

filozofia I stopnia stacjonarne, niestacjonarne; **filozofia Ośr. Dyd. W Rybniku** I stopnia stacjonarne, niestacjonarne **specjalności: historyczno-filozoficzna** II stopnia stacjonarne, niestacjonarne; **filozofia kultury i polityki** II stopnia stacjonarne, niestacjonarne; **etyka społeczna** II stopnia stacjonarne, niestacjonarne

historia specjalności: nauczycielska I stopnia stacjonarne, niestacjonarne; **archiwalna** I stopnia stacjonarne, niestacjonarne; **ogólnohistoryczna ze specjalizacją społeczno-ekonomiczną** I stopnia stacjonarne, niestacjonarne; **historia Ośr. Dyd. w Rybniku specjalność: nauczycielska** I stopnia stacjonarne, niestacjonarne;

historia II stopnia stacjonarne, niestacjonarne; **historia sztuki** I stopnia stacjonarne, niestacjonarne

politologia I, II stopnia stacjonarne, niestacjonarne; **politologia Ośr. Dyd. w Rybniku** I stopnia stacjonarne, niestacjonarne

WYDZIAŁ PEDAGOGIKI I PSYCHOLOGII

ul. Grażyńskiego 53

40-126 Katowice

tel.: 0 32 359 97 00

<Http://www.ip.us.edu.pl>

<http://www.pedagogika.us.edu.pl>

pedagogika, specjalności: socjalna i opiekuńcza I stopnia stacjonarne, I, II stopnia niestacjonarne; **resocjalizacyjna z profilaktyką społeczną** I stopnia stacjonarne, I, II stopnia niestacjonarne; **zintegrowana edukacja wczesnoszkolna i wychowanie przedszkolne** I, II stopnia stacjonarne, I, II stopnia niestacjonarne; **zintegrowana edukacja wczesnoszkolna i edukacja informatyczna** I, II stopnia stacjonarne, I, II stopnia niestacjonarne; **zintegrowana edukacja wczesnoszkolna i oligofrenopedagogika** I stopnia stacjonarne, I, II stopnia niestacjonarne; **zdrowia** I stopnia stacjonarne, I, II stopnia niestacjonarne; **psychologia** jednolite magisterskie, stacjonarne i niestacjonarne

WYDZIAŁ PRAWA I ADMINISTRACJI

ul. Bankowa 11 B

40-007 Katowice

tel. i: 0 32 359 20 60

<http://www.wpia.us.edu.pl>

prawo jednolite magisterskie stacjonarne, niestacjonarne

administracja I, II stopnia niestacjonarne

WYDZIAŁ RADIA I TELEWIZJI IM. K. KIEŚŁOWSKIEGO

ul. Bytkowska 1 B

40-955 Katowice

tel.: 0 32 258 58 40, 0 32 258 70 70

e-mail: writv@us.edu.pl

<http://www.writv.us.edu.pl>

realizacja obrazu filmowego, telewizyjnego i fotografia jednolite magisterskie stacjonarne, II stopnia stacjonarne

organizacja produkcji filmowej i telewizyjnej I, II stopnia stacjonarne, niestacjonarne

reżyseria I stopnia stacjonarne

WYDZIAŁ TEOLOGICZNY

ul. Jordana 18

40-042 Katowice

tel.: 0 32 356 90 56

e-mail: sekretariat@wtl.us.edu.pl

<http://www.wtl.us.edu.pl>

teologia, specjalności: pastoralna jednolite magisterskie, stacjonarne; **nauczycielska** jednolite magisterskie stacjonarne i niestacjonarne; **ogólna** jednolite magisterskie, stacjonarne

MIĘDZYNARODOWA SZKOŁA NAUK POLITYCZNYCH

ul. Bankowa 11

40-007 Katowice

tel.: 0 32 258 36 55

<http://uranos.cto.us.edu.pl/~imsnp>

politologia II stopnia stacjonarne

MIEDZYKIERUNKOWE INDYWIDUALNE STUDIA MATEMATYCZNO-PRZYRODNICZE

ul. Uniwersytecka 4

40-007 Katowice

tel.: 0 32 359 12 27

<http://www.mismp.us.edu.pl>

międzykierunkowe indywidualne studia matematyczno-przyrodnicze I stopnia stacjonarne

MIĘDZYKIERUNKOWE INDYWIDUALNE STUDIA HUMANISTYCZNE

ul. Szkolna 7

40-006 Katowice

tel.: 0 32 359 20 59, 0 32 359 13 05

<http://www.mish.us.edu.pl>

międzykierunkowe indywidualne studia humanistyczne I stopnia stacjonarne, jednolite magisterskie stacjonarne

SZKOŁA ZARZĄDZANIA

ul. 75 Pułku Piechoty 1

41-500 Chorzów

centrala: 0 32 349 39 00

e-mail: szkolaz@us.edu.pl

<http://www.sz.us.edu.pl>

zarządzanie I stopnia stacjonarne i niestacjonarne

Rozmowa z prof. Adamem Idziakiem i prof. Wacławem Zuberkiem, inicjatorami kierunku geofizyka na UŚ

Wychodząc naprzeciw rynkowi pracy

Od roku akademickiego 2008/2009 za zgodą MNiSzW Uniwersytet Śląski uzyskał prawo do prowadzenia dwustopniowych, samodzielnych, międzywydziałowych studiów na kierunku Geofizyka. W latach 1998-2007 geofizyka była specjalnością międzywydziałową WNoZ i Instytutu Fizyki UŚ. Spotkała się ona z dużym zainteresowaniem kandydatów. Pierwsi absolwenci specjalności ukończyli studia w 2003 roku.

- Jaka idea przyświecała utworzeniu takiego kierunku studiów?

W.Z.: Coraz częściej pojawiają się opinie o nasyceniu rynku pracy absolwentami kierunków humanistycznych a jednocześnie odczuwalnym braku specjalistów z dziedzin matematyczno-przyrodniczych. Zasadniczą ideą powołania tego kierunku jest zatem wykształcenie nowoczesnych specjalistów z zakresu szeroko rozumianej geofizyki, dobrze przygotowanych do współpracy z przedstawicielami innych dyscyplin nauk o Ziemi i nauk fizycznych. Biorąc pod uwagę analizę rynku pracy i wychodząc naprzeciw spodziewanym trendom został opracowany program studiów obejmujący właściwie dobrane, najważniejsze przedmioty z zakresu nauk matematyczno-fizycznych oraz nauk o Ziemi, pozwalający nowoczesnie kształcić specjalistów, mogących łatwo i szybko adaptować się i specjalizować w różnych dziedzinach nauk o Ziemi obejmujących litosferę, ochronę środowiska, atmosferę a także hydrosferę.

- Czy dobre przygotowanie teoretyczne jest wystarczające do wykonywania zawodu geofizyka?

A.I.: Program zawierający dobrze rozwinięte podstawy teoretyczne jest niezwykle

Prof. dr hab. Adam Idziak

istotny, niemniej jednak równie ważne jest praktyczne przygotowanie geofizyka do zawodu. Należy przez to rozumieć przygotowanie do prowadzenia prac doświadczalnych i pomiarowych w laboratorium i w terenie oraz obsługi nowoczesnego sprzętu. Umiejętności te studenci nabywają uczestnicząc w ćwiczeniach terenowych. W ramach ćwiczeń zapoznawani są z nowoczesną, specjalistyczną aparaturą, odwiedzają liczące się w Polsce ośrodki naukowo-badawcze i laboratoria. Dodatkowe umiejętności praktyczne rozwijane są w ramach praktyk zawodowych. Poszerzeniu doświadczeń zawodowych sprzyja wymiana międzynarodowa oraz działalność w kołach naukowych. Indywidualne predyspozycje do wykonywania tego zawodu także są istotne. Studia nie należą do najłatwiejszych, ale jest to rekompensowane bardzo życzliwą atmosferą i wyjątkowo dobrymi relacjami z kadrami. Efektem tego jest wieloletnie podtrzymywanie więzi i współpracy z absolwentami. Dodatkowym atutem studiów jest element przygody związany z ćwiczeniami terenowymi i wyjazdami zagranicznymi, które są szkołą samodzielności.

- Jaka korzyść płynie z podjęcia studiów na tym kierunku międzywydziałowym?

A.I.: Po ukończeniu studiów I stopnia przewiduje się maksymalne zindywidualizowanie dalszego toku studiów, umożliwiając kontynuację nauki na studiach II stopnia na kierunku geofizyka, geologia i/lub fizyka w zależności od indywidualnych zainteresowań i uzdolnień, co wiąże się z możliwością uzyskania tytułów magistra dwóch specjalności.

Prof. zw.dr hab. Wacław Zuberka

- Jakie mają szanse zatrudnienia absolwenci?

W.Z.: Dotychczasowi absolwenci odnajdują się na rynku pracy. Znakomita większość absolwentów geofizyki UŚ uzyskała pracę w ramach szeroko rozumianej swojej specjalności tzn. w przedsiębiorstwach geofizycznych, firmach geologicznych i geodezyjnych, geotechnicznych i z zakresu ochrony środowiska, w instytutach naukowych i placówkach naukowo-badawczych, w służbach geologicznych jednostek samorządu terytorialnego, a także jako nauczyciele w szkołach, co należy uznać za niewątpliwą sukces. Zapotrzebowanie na wykształconych geofizyków istnieje nie tylko na rynku polskim ale także za granicą. Potwierdza to fakt, że kilku naszych absolwentów pracuje na kontraktach w Austrii, Indiach i Pakistanie.

- Czy po ukończeniu studiów geofizycznych, absolwent geofizyk jest dobrze przygotowany do zawodu?

A.I.: Z docierających z różnych stron opinii i ocen wynika, że dotychczasowi absolwenci geofizyki Uniwersytetu Śląskiego cieszą się dobrą opinią, są dobrze przygotowani do pracy w zawodzie, posiadają umiejętność pracy samodzielnej i zespołowej, potrafią włączyć się w rozwiązywanie różnorodnych zadań z zakresu nauk o Ziemi i nauk górniczych. Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom pracodawców planujemy wprowadzenie kursów umożliwiających zdobycie uprawnień górniczych.

ROZMAWIAŁY:

RADOSŁAWA TOMASZEWSKA
MARIA DZIURÓWICZ

Nie samą nauką student żyje

Największą organizacją reprezentującą młodzież akademicką jest Samorząd Studencki. Członkowie zarządu, wybierani na dwuletnie kadencje zasiadają w najważniejszych organach uczelni.

- Pozycję Samorządu gwarantuje zapis umieszczony w ustawie o szkolnictwie wyższym. Posiadamy swoją reprezentację w Senacie uniwersytetu - mówi Maciej Biskupski przewodniczący Samorządu Studenckiego UŚ (V rok socjologii na WNS) - mamy wpływ na kształt podejmowanych uchwał. Korzystamy ze wszystkich przysługujących nam praw, a są one rozległe, ale czynimy to z rozsądkiem, wszelkie decyzje podejmowane są kolegiąlnie, w oparciu o władze dwunastu wydziałowych samorządów. Uczestniczymy w wyborach prorektora do spraw kształcenia, pośredniczymy między studentami a nauczycielami akademickimi, pomagamy kolegom w każdej dziedzinie, związanej z dydaktyką na uczelni, na przykład w uzyskiwaniu różnego typu stypendiów.

Nie samą nauką jednak student żyje. Działalność Samorządu jest widoczna przede wszystkim dzięki imprezom, które inicjujemy i organizujemy - począwszy od największych, typu - juvenalia, poprzez Festiwal Amatorskich Zespołów Artystycznych FAZA, przegląd filmowy,

Foto: Agnieszka Sikora

zmagania o Laur Studencki, Festiwal Nauki, akcje honorowego oddawania krwi, po małe kameralne przedsięwzięcia. Te działania uczą nas pozyskiwania dodatkowych funduszy, nabywamy umiejętności wzajemnego komunikowania się, zdobywamy doświadczenia w przygotowywaniu imprez masowych i kameralnych. Spotkania są przede wszystkim platformą, na której ludzie się wzajemnie poznają.

Wizytówką uczelni są efekty pracy w kołach naukowych. Na Uniwersytecie Śląskim jest ich ponad 90 - od potężnych międzywydziałowych po sekcje naukowe. Tu studenci nie tylko pogłębiają wiedzę ale realizują swoje pasje. Efekty ich pracy są widoczne - konferencje, spotkania, seminaria. Studenckie Międzywydziałowe Koło Naukowe „Inicjatywa” wydaje np. magazyn „Suplement”.

MARIA SZTUKA

Pierwsze kroki do kariery

Uczelnia kształci, ale także pomaga w wyborze drogi rozwoju zawodowego odpowiadającej aspiracjom i predyspozycjom, przygotowuje również do uczestnictwa w rynku pracy. Nowoczesny student o swoim przyszłym zatrudnieniu zaczyna poważnie myśleć już podczas pierwszego roku nauki. Na wielu kierunkach nie ma obowiązkowych praktyk, a mimo to młodzi ludzie poszukują możliwości nawet nieodpłatnego sprawdzenia i doskonalenia zdobytej wiedzy podczas wakacji, czasem zdarza się, że chcą zmienić nie tylko specjalizację, ale nawet kierunek studiów. Po zakończeniu nauki najważniejszym staje się znalezienie dobrej pracy. Naprzeciw wszystkim tym problemom wychodzi Biuro Karier Uniwersytetu Śląskiego.

- Naszym najważniejszym zadaniem jest pomoc studentom i absolwentom w przygotowaniu do swobodnego poruszania się na nowoczesnym rynku pracy - mówi mgr Agnieszka Dunaj, koordynator Biura Karier Uniwersytetu Śląskiego, staramy się wspierać ich w poszukiwaniu

Foto: Agnieszka Sikora

zatrudnienia, wyborze możliwości dalszej edukacji, a także w kształtowaniu osobistych karier zawodowych. Gromadzimy i udostępniamy informacje o lokalnym,

ogólnopolskim i zagranicznym rynku pracy. Dzięki uczestnictwu w sieci Europejskich Służb Zatrudnienia EURES dysponujemy bogatą, i przede wszystkim sprawdzoną ofertą sezonowej pracy wakacyjnej za granicą. Prowadzimy rozmowy doradcze, organizujemy szkolenia, seminaria.... Nasza baza ofert zatrudnienia jest już znana i zawiera kilka tysięcy propozycji w zakresie pracy czasowej i całorocznej, podczas wakacji, praktyk obowiązkowych i nie obowiązkowych, stażów. W porozumieniu z Komendą Wojewódzką Policji w Katowicach organizujemy wolontariat w punktach pomocy ofiarom przestępstw, prowadzimy w tym kierunku szkolenia i monitorujemy przebieg pracy wolontariuszy.

Największym zainteresowaniem cieszą się szkolenia „Wakacje z karierą”, podczas których poruszane są takie tematy, jak na przykład autoprezentacja, komunikacja, kreatywność, pierwsze kontakty z pracodawcą, praca grupowa, asertywność, nauka pisania CV, listów motywacyjnych.

MARIA SZTUKA

„Uniwersytet realizując zasadę równych szans stwarza warunki ułatwiające osobom niepełnosprawnym dostęp do kształcenia, badań naukowych i udział w życiu akademickim” - brzmi jeden z fragmentów Statutu Uniwersytetu Śląskiego.

Uczelnia stara się zapewnić w miarę możliwości jak najbardziej komfortowe warunki tym, którzy mając w sobie ogromną potrzebę zdobywania wiedzy, codziennie przezwyciężają nie tylko ograniczenia własnej fizyczności, ale i te natury czysto technicznej, jak: brak windy, nienapisane Braille'm opaste tomy książek czy ciężkie drzwi, za którymi kryją się strome schody.

W roku 2000 w Uniwersytecie Śląskim z inicjatywy prorektora ds. studenckich i finansowych prof. dr. hab. Krystiana Roledera, została utworzona funkcja pełnomocnika do spraw studentów niepełnosprawnych, którą objął dr hab. Sławomir Bugajski. 1 grudnia 2001 roku powstało również specjalne biuro (przy ulicy Bankowej 14), gdzie swoją siedzibę ma psycholog Anna Wandzel, koordynująca wszelkie działania, które mają na celu ułatwienie studiowania osobom niepełnosprawnym. Od roku 2001, głównie dzięki jej inicjatywom, Uniwersytet staje się coraz bardziej otwarty na potrzeby osób niepełnosprawnych i proponuje im wiele możliwości. Powoli, acz skutecznie realizowane są założenia programu „Uniwersytet równych szans”, którego projekt powstał w roku 2003, w celu „wyrównania możliwości edukacyjnych osobom niepełnosprawnym”.

W ramach dalszych działań nawiązano współpracę ze stowarzyszeniami, którym bliskie jest zagadnienie niepełnosprawności, w tym przede wszystkim z Państwowym Funduszem Reha-

Wystarczy zdać dobrze maturę

bilitacji Osób Niepełnosprawnych PFRON, który oferuje szereg programów celowych ułatwiających osobom niepełnosprawnym rehabilitację, kształcenie i aktywizację zawodową. Zrealizowano także wiele znakomitych projektów o zasięgu międzynarodowym, m.in. zainicjowany przez UŚ projekt „EXEX”, polegający na wymianie doświadczeń na temat kształcenia osób niepełnosprawnych, projekt „SUN” (przy współpracy Sheffield Hallam University w Wielkiej Brytanii), którego celem było zapoznanie się z udogodnieniami technicznymi wspierającymi kształcenie osób z różnego typu dysfunkcjami, czy największy spośród nich projekt „IDOL - Inclusion of Disabled in the Open Labour Market czyli osoby niepełnosprawne na otwartym rynku pracy”, realizowany przez 11 partnerów z siedmiu krajów europejskich. W ramach tego ostatniego przeprowadzono trzy programy szkoleń: pierwszy z nich dotyczył użytkowania nowoczesnych technologii kompensujących niepełnosprawność, drugi mobilności niepełnosprawnych oraz ich opiekunów i rodziców na otwartym rynku pracy, trzeci zaś poświęcono szkoleniom trenerów psów serwisowych, pomagającym osobom niepełnosprawnym (w ramach projektu wyszkolono uniwersyteckiego czekoladowego labradora o imieniu Gaja).

Inne ważne inicjatywy UŚ to te najbardziej oczywiste, dotyczące niwelowania barier technicznych i architektonicznych, np. w celu ułatwienia nauki studentom z dysfunkcją wzroku wyposażono biblioteki i wydziały, na których studiują osoby niewidome i niedowidzące, w skanery, sprzęt powiększający czytany tekst oraz oprogramowanie komputerowe odczytu ekranu (takie stanowiska znajdują się na Wydziałach: Nauk Społecznych, Informatyki i Nauki o Materiałach, Filologicznym oraz Pedagogiki i Psychologii, a także w Bibliotece Głównej). W różnym stopniu przystosowano również budynki po-

szczególnych wydziałów do potrzeb osób niesprawnych ruchowo, chociaż - jak twierdzi Anna Wandzel - wiele brakuje nam jeszcze do ideału (główny problem to oczywiście kwestie finansowe, np. koszt windy wynosi ok. 330 tysięcy złotych). Jeszcze ciągle nieprzystosowane są np. Wydział Biologii i Ochrony Środowiska, Wydział Radia i Telewizji, trudno się również dostać do czytelni Biblioteki Głównej (II piętro, strome schody), chociaż studenci z dysfunkcjami mogą zamawiać materiały z czytelni przez komputer (zostaną zniesione na dół przez przyjaznych bibliotekarzy), mają również prawo zabrać na jakiś czas książki z czytelni do domu.

Pod koniec ubiegłego roku Uniwersytet otrzymał dotację z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego na cele związane z kształceniem i rehabilitacją osób niepełnosprawnych.

- Dzięki tej dotacji - mówi mgr Wandzel mogliśmy wprowadzić wiele pomocnych udoskonaleń technicznych: w tej chwili jesteśmy w trakcie kupowania dyktafonów cyfrowych głównie dla osób z dysfunkcją wzroku, notebooków dla osób z dysfunkcją słuchu, wzroku lub kończyn górnych, a także skanerów przenośnych (do skanowania niewielkich partii materiału i notatek) oraz odtwarzaczy do odczytu książek mówionych dla studentów niewidzących. Przystosowaliśmy również stanowisko pracy dla jednego z naszych niepełnosprawnych pracowników naukowych.

Poza tym, w budynku rektoratu właśnie w budowywana zostaje winda, mamy też do dyspozycji mobilny schodolaz. Zastanawiamy się nieustannie jak walczyć z barierami architektonicznymi, bierzemy pod uwagę głównie dwa kryteria: jakie możliwości przeorganizowania daje nam budynek i gdzie studiują (czy też chciałyby studiować) niepełnosprawne osoby.

- Jeśli chodzi o sprawy fizyczne - kontynuuje konsultantka - naszym studentom możemy zaoferować bezpłatną rehabilitację, bezpłatny masaż lecznic-

Foto: Anna Muszyńska

Konsultant ds. osób niepełnosprawnych mgr Anna Wandzel

czy (wraz z dowozem na miejsce) oraz alternatywne zajęcia z pływania na AWF, w małych grupach, pod okiem znakomitego fachowca pana Wiesława Majchera.

Uniwersytet zatrudnił także trzech asystentów opiekujących się niepełnosprawnymi (takie było zapotrzebowanie) oraz jednego tłumacza migowego, który pomaga niesłyszącej studentce Wydziału Filologicznego.

- Tej studentce zamierzamy dokupić jeszcze kamerkę, żeby mogła filmować tłumacza, bo przecież nie może jednocześnie patrzeć na niego, odczytywać słowa z gestów i zapisywać treści przekazu na kartce - dodaje stażysta Anny Wandzel, Marcin Kędzior, student fizjoterapii, który pracuje w jej biurze w ramach ogólnopolskiego projektu „Gotowi do pracy - wsparcie osób niepełnosprawnych w podejmowaniu zatrudnienia”.

O tym, że faktycznie w UŚ wiele zmienia się na lepsze, informują chociażby statystyki: w roku 2001 uczyło się tu 90 studentów niepełnosprawnych, w latach ostatnich (2006, 2007) ich liczba waha się pomiędzy 450 a 480.

Mgr Magdalena Kulus, absolwentka polonistyki, obecnie uczestniczka Dziennych Studiów Doktoranckich na Wydziale Filologicznym UŚ, jako osoba przez wiele lat „związana” z budynkiem przy placu Sejmu Śląskiego, idealnie podsumowuje kwintesencję przemian:

- Początkowo sporym utrudnieniem był brak podjazdu. Teraz już jest, bez progów i z drzwiami na pilota. Bardzo się cieszę, że powstał tak szybko i dzie-

kuje wszystkim, dzięki którym było to możliwe. W budynku znajduje się też winda, a to również wielki plus.

Wiele osób nie w pełni sprawnych studiuje w miejscach najlepiej do tego przystosowanych: najczęściej na Wydziale Nauk Społecznych (80) oraz na Wydziale Prawa i Administracji (73), a także na Wydziale Filologicznym w Katowicach (41) oraz na Wydziale Pedagogiki i Psychologii (39) - pokazuje dane z listopada 2007.

- Do mojego biura - mówi Anna Wandzel - często przychodzą rodzice z abiturientami o różnym stopniu dysfunkcyjności; padają wtedy dwa, w zasadzie dość banalne pytania: czy mój syn/córka w ogóle może studiować w Uniwersytecie i gdzie, w sensie rozwiązań techniczno-architektonicznych, studiowanie jest najdogodniejsze?

Czy to kwestia niedoinformowania czy niepewności? W szkołach średnich i na wszelkiego rodzaju imprezach promujących Uniwersytet rozdawane są ulotki dotyczące możliwości studiowania osób niepełnosprawnych w UŚ, wiele cennych informacji znajduje się także na poświęconych temu zagadnieniu osobnych stronach internetowych Uniwersytetu, gdzie istnieje również specjalne forum niepełnosprawnych, pilotowane przez panią Wandzel, która rzetelnie odpowiada na wszelkie pytania zainteresowanych.

- Cóż, najważniejsze to zdać dobrze maturę i ewentualne egzaminy wstępne - śmieje się konsultantka - oraz mieć w sobie pasję zdobywania wiedzy. Wtedy już nic nie stoi na przeszkodzie!

ANNA MUSZYŃSKA

Międzynarodowa konferencja Kraków - Katowice, 17-18 marca 2008 r.

Międzynarodowa konferencja „Czyste technologie węglowe: geologiczne aspekty podziemnego składowania i procesowania węgla” (*Clean Coal Technology Conference: Geological aspects of underground carbon storage and processing*), zainicjowana przez profesora Jerzego Buzka - posła sprawozdawcę ds. europejskiego programu strategicznych technologii energetycznych (SET Plan), odbędzie się 17 i 18 marca 2008 r. Honorowy patronat nad konferencją objęli: wicepremier, minister gospodarki Waldemar Pawlak i minister środowiska Maciej Nowicki.

17 marca o godzinie 16.00 w Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie konferencję otworzą minister nauki i szkolnictwa wyższego prof. Barbara Kudrycka oraz poseł do Parlamentu Europejskiego profesor Jerzy Buzek.

Gośćmi specjalnymi w drugim dniu konferencji 18 marca 2008 r., na Uniwersytecie Śląskim będą komisarz UE ds. energii Andris Piebalgs oraz minister środowiska Maciej Nowicki. Na konferencji będą obecni także przedstawiciele Komisji Europejskiej, Europejskiej Platformy Technologicznej Niskoemisyjnej Energetyki oraz eksperci z krajów członkowskich UE zainteresowani problematyką czystych technologii węglowych.

Celem konferencji jest dyskusja w gronie najwybitniejszych specjalistów, ekspertów, przedsiębiorców i polityków wszystkich aspektów nowej polityki energetyczno-klimatycznej, szczególnie w zakresie bezpieczeństwa podziemnego składowania CO₂ i procesowania węgla. Ważnym elementem konferencji jest analiza konsekwencji dla Polski nowej polityki i próba przedstawienia kompleksowego planu działań w obszarze transformacji naszej energetyki, wyznaczenia i budowy bezpiecznych składowisk CO₂, ambitnego programu badań i rozwoju czystych technologii węglowych oraz uruchomienia programu wzbogaconego wydobycia gazu ze złóż krajowych. Celem konferencji jest przekonanie naszych partnerów europejskich, że technologie procesowania węgla mogą być „czyste” i Polska, respektując nową politykę energetyczno-klimatyczną, ma ambicje stać się europejskim liderem w dziedzinie czystych technologii węglowych.

Więcej na stronie: www.kpk.gov.pl/aktualnosci/imprezy/cct_conference/

**KRAJOWY PUNKT KONTAKTOWY
PROGRAMÓW BADAWCZYCH UE**

Doświadczanie przestrzeni wielokulturowych kontrastów

Tam, gdzie była pierwsza Wielkanoc

„Jezus Nazarejczyk, król żydowski”, Góra i Ogród Oliwny, Betania, Jerozolim, Golgota... nazwy te tak bardzo weszły w naszą przestrzeń pojęciową, że zapominamy, iż historia, którą uobecnicamy w czasie paschalnym, nie na polskiej ziemi się rozegrała.

Św. Hieronim (mieszkaniec Betlejem) w IV w. stwierdził: „Kto własnymi oczyma widział święte miejsca, ten lepiej zrozumie Pismo święte”. Z tego względu, jak i wielu innych, Ziemia Święta - arena historii zbawienia, teatr tak wielu dziejotwórczych wydarzeń, sanktuarium trzech wielkich religii monoteistycznych: judaizmu, chrześcijaństwa i islamu - była i jest celem wypraw i pielgrzymek. Bo według Daniela Ropsa: „Mało jest krajów mogących roztoczyć tak wielką różnorodność widoków na tak małej przestrzeni. W ciągu kilku godzin można przejść od brzegów prawdziwie rajskiego jeziora do niepokojącego skupiska grzbietów górskich, do jałowych wąwozów”. Gdy do owego naturalnego piękna dodamy pamięć o bogac-

twie historii, a nade wszystko zauważymy ślady Bożej obecności, zrozumimy określenie „Pięta Ewangelia”.

Zmiany dokonujące się w naszym kraju sprawiły, że od kilku lat wyprawa do Ziemi Świętej przestała być nieosiągalnym marzeniem. Po względnym wygaszeniu tragicznych napięć pomiędzy Izraelem a Autonomią Palestyńską ruch pielgrzymkowy i turystyczny Polaków zdecydowa-

nie się nasilił. Korzystając z zimowej przerwy do Ziemi Świętej wyruszyła także pięćdziesięciosobowa grupa pielgrzymów ze Śląska, w tym grupa osób z Uniwersytetu Śląskiego. Przez osiem dni wędrowała ona śladami Jezusa z Nazaretu. Pielgrzymowanie zainicjowało powtórzenie przeżycia Mojżesza spoglądającego z Góry Nebo na ziemię obiecaną. Dla pasjonatów geografii i kartografii nie lada gratką była

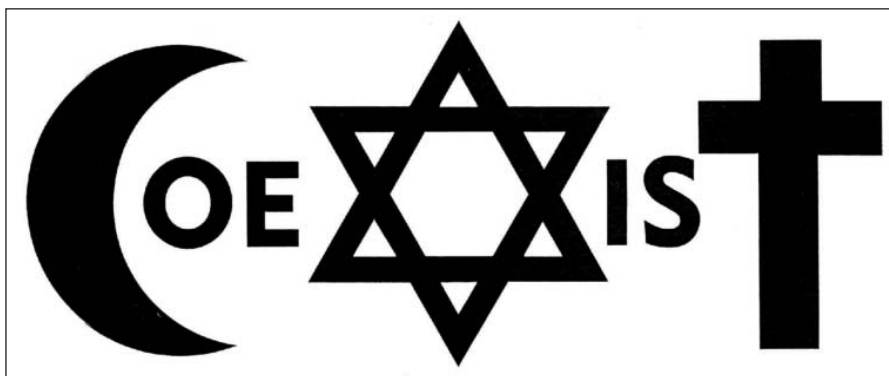
Foto: Piotr Barchański

wizyta w Madabie, gdzie znajduje się pochodząca z VI w. mozaika przedstawiająca mapę ówczesnej Palestyny i okolic. Z gościnnego królestwa Jordanii przenieśliśmy się do zielonej Galilei, ukochanej ziemi Jezusa. Zakwaterowanie w Nazarecie umożliwiałoby wędrowanie i smakowanie tej szczególnej krainy: Kana Galilejska, Góra Tabor, Góra Błogosławieństw, Kafarnaum, Tabgha, Jezioro Tyberiadzkie... Wieczorami bliskość Bazyliki Zwiastowania zachęcała do modlitewno-refleksyjnych wizyt w domu Maryi i Józefa, tam, gdzie „Słowo stało się ciałem”.

Po kilku dniach przemierzaliśmy się do Judei, przemierzając pasmo Karmelu i nadmorskie równiny Saronu, wstępując do Groty Eliasza, do Cezarei Nadmorskiej i Jaffy. Śladem uczniów Jezusa zatrzymaliśmy się w Emaus, by wieczorem stanąć u bram szczególnego miasta - Jeruzolimy. Tu, w Mieście Pokoju i w jego okolicach, zwiedzaliśmy: Ain Karim (miejsce narodzenia Jana Chrzciciela i Nawiedzenia św. Elżbiety), Betlejem opasane złowrogim murem, najstarsze miasto świata - Jerycho, Morze Martwe, Qumran - świadek archeologii biblijnej, Pustynię Judzką, Betanię, Górę Oliwną i samo miasto, tak bogate w miejsca-ślady - Wieczernik, Syjon, Grób Pański, Mur Zachodni (tzw. Ściana Płaczu), dziedziniec świątyni i wiele innych.

„Jak dobrze mieć sąsiada...” - nuci człowiek, który doświadcza z tej strony sympatii czy bezinteresownej pomocy. Na „niewygodnych” sąsiadów narzekają ci, którzy doświadczenia z ich strony plotek, złośliwości, krzywdy... W naszym polskim „ciepelku” smakujemy i jednego, i drugiego, choć przecież większość z nas myśli o sąsiadach jako o braciach w Chrystusie - mówi Barbara Leśnik, uczestniczka pielgrzymki, studentka Wydziału Teologicznego UŚ. - „Jeden duch, jedna wiara, jeden Chrystus”, a jednak wiele zdań i postaw. Doświadczenie Ziemi Świętej, na której mamy mozaikę kultur, pomaga docenić naszą Polaków codzienność - dostrzegamy, jak małe są nasze problemy. Staramy się wówczas budować wspólnotę sąsiedzką, by nie dopuścić do powstania muru - rzeczywistości niechęci, lęku, wzięcia. Ten mur stał się realny dla mieszkańców Betlejem i Jeruzolimy.

Jeruzolima to przestrzeń wielokulturowych kontrastów. Siedemnaście razy - w ciągu swej liczącej cztery tysiące lat historii była zdobywana, niszczona, palona, grabiona. Dziś nadal jest powodem trwającej od dawna rywalizacji, przemocy i roszczeń wyłączności. Tylko usunięcie sporów i nieporozumień może sprawić, że ziemia ta, Ziemia Święta, stanie się, zgodnie ze swym przeznaczeniem, miejscem spotkania oraz braterskiego, stałego i trwałego dialogu dla wszystkich ducho-

Autorem znaku graficznego „Coexist” (Współistnienie) jest polski grafik Piotr Młodożeniec. Litera „C” to muzułmański półksiężyc, „X” żydowska Gwiazda Dawida, zaś „T” przedstawione jest w postaci chrześcijańskiego krzyża. Projekt powstał na zamówienie Museum on the Seam w Jeruzolimie jako jeden z 36 billboardów wybitnych artystów z całego świata (www.coexistence.art.museum)

wych potomków Abrahama. Przestrzenia dobrosąsiedzkich relacji. Bowiem dziś i od dawna to sąsiedztwo już trwa.

Podczas swej pielgrzymki do Jeruzolimy Jan Paweł II 23 marca 2000 r., skierował następujące słowa do żydowskich, chrześcijańskich i muzułmańskich przywódców religijnych: „Dla nas wszystkich Jeruzolima, jak wskazuje jej nazwa, jest Miastem Pokoju. Może żadne inne miejsce na świecie nie przekazuje tak mocno sensu transcendencji i Bożego wybrania, które widzimy w jej kamieniach i zabytkach i w świadectwie trzech religii żyjących obok siebie w obrębie jej murów. W tym współżyciu nie wszystko było lub będzie łatwe. Lecz w naszych religijnych tradycjach musimy znajdować mądrość i wyższą motywację do zapewnienia zwycięstwa wzajemnego zrozumienia i serdecznego poszanowania”. Niestrudzony Pielgrzym pokoju i pojednania wzywał: „W każdej z naszych religii znana jest w takiej czy innej formie złota zasada: «Czyn innym tak, jak chciałbyś, aby inni czynili tobie». Choć ta zasada jest bardzo

cennym drogowskazem, prawdziwa miłość bliźniego idzie znacznie dalej. Opiera się na przekonaniu, że gdy miłujemy bliźniego, okazujemy miłość do Boga, a gdy krzywdzimy bliźniego, obrażamy Boga. Znaczy to, że religia jest wrogiem podziałów i dyskryminacji, nienawiści i rywalizacji, przemocy i konfliktów. Religia nie jest i nie może stawać się usprawiedliwieniem przemocy, zwłaszcza wówczas gdy tożsamość religijna nakłada się na tożsamość kulturową i etniczną. Religia i pokój idą w parze! Wyznawanie i praktykowanie religii musi się łączyć z obroną obrazu Bożego w każdym człowieku!

Wizyta w Ziemi Świętej sprawia, że zostawia się tam cząstkę serca. Pozostaje pamięć o jej mieszkańcach, tych życzliwych i tych, którzy przez doświadczenie życia bardzo życzliwi nie są. Ta pamięć oczyszcza serce z oziębłości na sytuację w Ziemi Świętej, z uprzedzeń i z niewdzięczności za to, co się ma. Smakowanie i podpatrywanie trudnego współistnienia trzech kultur i religii, stało się inspiracją do zorganizowania wystawy fotograficznej pt. „Sąsiedztwo” na Wydziale Teologicznym UŚ. Zaprezentowane zostały fotografie będące wynikiem uchwycenia w obiektywie znaków koegzystencji świata muzułmańskiego, żydowskiego i chrześcijańskiego. Autorami prezentowanych fotografii byli: Piotr i Harald Barchańscy, Paweł Sobik i Grzegorz Wita. Wernisaż wystawy odbył się w gmachu Wydziału 26 stycznia 2008 r. Wybrano tę datę, gdyż w ten dzień właśnie w Polsce obchodzony był już po raz ósmy Dzień Islamu. W oczywisty sposób wystawa nawiązywała także do przeżywanego przez Kościół polski 17 stycznia 2008 r. jedenastego Dnia Judaizmu. Tegoroczne hasło zwracało uwagę na punkt wspólny trzech religii - pragnienie pokoju. To pragnienie, realizowane w zwyczajności sąsiedzkich relacji, stało się kanwą prezentacji fotografów, będących owocem wyprawy-pielgrzymki do Ziemi Świętej.

Foto: Grzegorz Wita

GRZEGORZ WITA

Gdy ukaże się ten tekst, wybory będą się toczyć pełną parą. Pełna para na uniwersytecie oznacza, że zwięźsza się nieco liczba zebrań - bo trzeba wybierać elektorów, rektora, prorektorów, dziekanów, prodziekanów, dyrektorów, zastępców dyrektorów, przedstawicieli. Wzrost osobogodzin wysiedzianych na tych spotkaniach tak bardzo wyczerpuje znamiona kampanii wyborczej oraz jej potencjalnych uczestników, że poza owymi liturgicznymi zgromadzeniami niewiele już się dzieje. Być może jest to objaw normalności, dowodzący raz jeszcze, że normalność uczelniana z normalnością świata pozakampusowego bardzo mało ma wspólnego. Żeby bowiem dojrzeć do piastowania uczelnianych funkcji, albo raczej żeby społeczność dojrzała kandydata do ich piastowania trzeba bardzo długo terminować i wykazać się rzetelnymi osiągnięciami. Gdy człowiek napisze kilkadziesiąt czy kilkaset prac, dorobi się uznania w świecie nauki; w oczach swych koleżanek i kolegów zasługuje tym samym na obsadzenie w roli rektora czy dziekana, to na ogół nie traktuje tych zaszczytów jako ukoronowania swej kariery, ale raczej jako obywatelską powinność - ktoś musi to robić i robi zazwyczaj ten, który nie jest dość asertywny, by się oprzeć naleganiom. Jest to zjawisko absolutnie niewystępujące w świecie polityki, co najmniej od czasów Witosy - podobno oderwanego od pluga i niemal siłą do rządu doprowadzonego.

Skoro kampania wyborcza na uczelniach praktycznie nie istnieje, to zainteresowanie mediów całą tą skomplikowaną procedurą jest raczej umiarkowane. Żeby nam się jednak nie nudziło, prasa z „Gazetą Wyborczą” i tygodnikiem „Wprost” na czele postanowiły wstrząsnąć polską nauką i polskim szkolnictwem wyższym. Zaraz po środzku popielcowej zaczęły się gazetowe rekolacje dla nauczycieli aka-

Kampania

demickich. Dowiadujemy się o betonie, lenistwie, miernocie, degrengoladzie, zacofaniu, wleczeniu się w ogonie wydarzeń i w ogóle, i w szczególności i pod każdym innym względem. Są w uczelniach rachunki krzywd, obce pióro ich też nie przekreśli, ale ten gwałtowny atak mediów tak różnych jak „GW” i „Wprost” musi budzić zdumienie. Zwłaszcza, że od razu znalazło się remedium na wieloletnie ponoć zaniedbania. Środki są tak proste, że tylko gnuśni uczeni nie mogli na nie wpaść. Otóż należy wyznaczyć parę uczelni (wy będziecie Oksford, wy Cambridge a wy MIT). Tym się będzie płacić, zaś reszta - do sektora edukacyjnego. Za to nie będą musieli wykazywać się publikacjami. Przy okazji wyrówna się poziom, równając do dynamicznych uczelni prywatnych. Ich dynamizm ograniczają drugoetatowi profesorowie, którzy generują koszty. Doktorzy są tańsi, więc zniechęca się wymagania formalne do prowadzenia kierunku studiów. Nastąpi wreszcie demokratyzacja edukacji. Prawdziwą nauką zajmą się panowie, a dokładniej pracownicy PAN-u. W przeciwieństwie do uczelni, PAN to prawdziwe zagłębie noblistów. Najlepsze polskie uniwersytety są w trzeciej czy czwartej setce światowych rankingów. PAN na pewno mieści się w pierwszej setce rankingów akademii nauk.

Jest o czym dumać i czego współczuć tym, którzy z wyroku elektorów będą musieli przez cztery lata radzić sobie z beznadziejnym prawem, brakiem pieniędzy i nadmiarem prostych rozwiązań.

STEFAN OŚLIZŁO

Za drzwiami

Zamki, listwy, łańcuchy, zasuw...Wszystko po wielokroć sprawdzone, naoliwione, uszczelnione, potwierdzone atestami, a mimo to z zewnątrz i tak dochodzi nas budzący trwogę trzask: to pękają więzi społeczne. Udajemy jednak, że to nic takiego. Zachowujemy pozory normalności, bo w naszym mieszkaniu odgrywany jest spektakl teatru zamkniętego „Trzy siostry”. Pod łóżkiem gra swoją życiową rolę Prowokacja. W skrzynce pocztowej czyha na nas Manipulacja. A telefoniczne rozmowy łączy nam Inwigilacja.

Odizolowani, hermetyczni i z lekka ksenofobiczni z zazdrością spoglądamy na mieszkańców ekskluzywnych osiedli, których chronią druty kolczaste, bariery, patrole, dobermany. A każde opuszczenie budynku wymaga potwierdzonego przez komitet osiedlowy „zwolnienia warunkowego”. Nas broni jedynie rachityczny domofon, co jest raczej ochroną delikatnie mówiąc iluzoryczną. Nic więc dziwnego, że na odgłos niespodziewanego pukania do drzwi, co słabszym jednostkom puszcza nerwy i z okrzykiem: k o c i o ł!, rzucają się do tańca, pozorując jednocześnie grę w brydża.

Jakże zbawienne wydają się wówczas lekcje przeżycia, którymi męczyła nas pani Historia. W jej twardej szkole nabraliśmy tyłu wspaniałych nawyków. Ja wprawdzie z racji wieku nie zaliczyłem zajęć z tajnych kompletów, ale sumiennie odrobiłem pracę domową w semestrze wykuwania się etosu. Ot, choćby ostatni sprawdzian.

Pukanie do drzwi. Za drzwiami porządnie ubrany mężczyzna, nonszalancko oparty o framugę - ja w sprawie odczytu. Serce podchodzi mi do gardła, ale mózg (mój dru-

gi ulubiony organ - jak mawiał Woody Allen) podaje błyskawiczną diagnozę: „latający uniwersytet”. Gdyby to była np. baba z jajami bądź cielęcina to wówczas wciągnąłbym ją natychmiast do środka, uniemożliwiając tym samym przejście jej masy towarowej przez sąsiadów. Ale ta sytuacja wymaga rozważań. Najpierw spojrzenie w głąb korytarza - może czai się gdzieś w jego cieniu Geremek lub Bartoszewski? Następnie dyskretnie uchylając w kuchni firankę sprawdzam czy pod domem nie stoi podejrzanie „normalny” duży fiat. Teraz zostaje mi tylko schować bibułę pod materac w dziecięcym łóżeczku. Wszystkie te czynności wykonuję automatycznie, jakbym przez całe życie nie innego nie robił tylko upychał w pawlaczu Z. Bujaka. Niestety, gubi mnie rutyna. Moja córka ma już dwadzieścia lat i nie posiadam stosownego łóżeczka. Mężczyzna spojrzał na mnie z lekka spłoszonym wzrokiem - ja w sprawie odczytu wodomierza. Aha - myślałem sobie - sytuacja jest gorsza niż myślałem. Zrezygnowany mówię głośno by nie pogarszać jakości nagrania - proszę sprawdzać. Nie mam nic do ukrycia. Kiedy on pozoruje spisywanie odczytu, ja wyciągam komputer i informuję o doskonale sprawującym się twardym dysku pełnym interesujących wiadomości. Udał, że nie słyszy. Szybko podchodzi do drzwi...O nie, nie, kochany - myślę sobie - nic z tego. Rozpinam na piersiach koszulę i krzyczę - niczego nie podpiszę! - Podpis użytkownika nie jest wymagany. Schował do kieszeni latarkę (my już dobrze wiemy, co to za latarki) i wyszedł. Profesjonalne, zimne, bezduszne bydle.

P.s. Żona twierdzi, że od słuchania wiadomości i czytania gazet, stałem się ostatnio nieco przewrażliwiony. Może. Z wody jednak nie korzystam. Cholera wie, co on tam zostawił.

JERZY PARZNIIEWSKI

XXXIV OLIMPIADA WIEDZY TECHNICZNEJ

- ZAWODY II STOPNIA

25 stycznia w auli Wydziału Informatyki i Nauki o Materiałach odbyły się zawody II stopnia (okręgowe) w XXXIV Olimpiadzie Wiedzy Technicznej. W zawodach udział wzięli reprezentanci 21 szkół, w sumie 87 uczniów rozwiązywało zadania z optymalizacji lub zastosowania informatyki w technice w dwóch grupach tematycznych: mechaniczno-budowlanej i elektryczno-elektronicznej. Uczniom kibicowali nauczyciele opiekunowie oraz Śląski Kurator Oświaty dr Marian Drosio.

SESJA NAUKOWA NA WYDZIALE BIOLOGII I OCHRONY ŚRODOWISKA

28 i 29 stycznia po raz 15. w auli Wydziału Biologii i Ochrony Środowiska odbyła się sesja naukowo - sprawozdawcza, na której pracownicy przedstawili najnowsze wyniki swoich badań. W czasie sesji odbyło się również spotkanie z prorektorem Uniwersytetu Śląskiego prof. zw. dr. hab. Wiesławem Banysiem i pracownikami Biura Programów Badawczych Funduszy Strukturalnych w sprawie projektów finansowanych ze środków EU.

Więcej na str. 7

REGIONALNA SIĘĆ NAUKOWO-TECHNOLOGICZNA

1 lutego 2008 r. odbyło się spotkanie dotyczące budowy regionalnej sieci naukowo-technologicznej. W spotkaniu udział wzięli m.in.: prof. dr hab. Jerzy Buzek, JM Rektor Politechniki Śląskiej prof. dr hab. inż. Wojciech Zieliński, zastępca naczelnego dyrektora ds. inżynierii środowiska Głównego Instytutu Górniczego prof. dr hab. inż. Krystyna Czaplicka-Kolarz oraz JM Rektor UŚ prof. zw. dr hab. Janusz Janeczek i prorektor ds. nauki i informatyzacji prof. zw. dr hab. Wiesław Baniś. Na spotkaniu omawiano aktualny stan współpracy w ramach struktur sieciowych w różnych obszarach nauki i implementacji wiedzy w regionie (klaster, foresight, CZT i inne) oraz analizowano możliwości finansowania tego typu działalności. Ponadto poruszono problemy identyfikacji innych inicjatyw regionalnych stanowiących przykład sieci lub próby sieciowania oraz analizowano rolę i możliwości finansowania sieci w 7. Programie Ramowym. Spotkanie zakończyła dyskusja nad koncepcją koordynacji różnych inicjatyw sieciowania w różnych obszarach nauki i implementacji wiedzy w regionie na bazie porozumienia największych uczelni regionu, a także uzgodnienie harmonogramu dalszych działań oraz omówienie spraw organizacyjnych Konferencji Czyste Technologie Węglowe (Kraków - Katowice, 17-18 marca 2008 r.).

SUKCES ARTYSTYCZNY STUDENCKIEGO ZESPOŁU PIEŚNI I TAŃCA „KATOWICE”

Od 1 do 10 lutego Studencki Zespół Pieśni i Tańca „Katowice” Uniwersytetu Śląskiego uczestniczył w 63. edycji międzynarodowego festiwalu *63ª Sagra Del Mandorlo In Fiore* w Agrigento na Sycylii. W festiwalu uczestniczyło 20 zespołów z całego świata, w tym m.in.: z Albanii, Armenii, Białorusi, Bułgarii, Korei, Chorwacji, Grecji, Indii, Izraela, Litwy, Senegalu, Węgier, Mongolii. Występy zespołu „Katowice” przyjmowane były przez publiczność owacyjnie, a jury sklasyfikowało go na drugim miejscu.

WSPÓŁCZESNA POLSZCZYZNA - W TOKIO

Wieloletnia współpraca Szkoły Języka i Kultury Polskiej UŚ oraz Międzyinstytutowej Pracowni Badań nad Językiem Polskim i Literaturą Polską w Świecie z Tokijskim Uniwersytetem Studiów Zagranicznych zaowocowała zaproszeniem dr hab. Jolanty Tambor (dyrektor SJKP) i dr hab. Romulada Cudaka (kierownika pracowni) na cykl wykładów gościnnych, konferencji i sympozjów do Japonii (od 2 do 16 lutego).

SPOTKANIE Z DIONIZJUSZEM CZUBAŁĄ W ŚLĄSKIEJ KAWIARNI NAUKOWEJ

7 lutego w Śląskiej Kawiarni Naukowej odbyło się spotkanie z etnologiem, badaczem mitów i plotek prof. Dionizjuszem Czubałą, którego tematem były plotki. Goście mogli posłuchać nie tylko najnowszych mikroplotek (czyli lokalnych), ale także tych makro (globalnych) rodem z Chin, Mongolii czy Białorusi. Prof. Czubała przedstawił także żywot plotki, jej najlepsze pożytki i skłonności ludzkie do plotkowania niezależnie od szerokości geograficznej, wieku, wykształcenia i płci. Oprawę muzyczną zapewniło świetne trio Kid Brown.

WERNISAŻ WYSTAWY „PRZESTRZENIE OSOBISTE”

8 lutego 2008 r. w Galerii Szybu Wilson odbył się wernisaż wystawy „Przestrzenie osobiste”. Była to prezentacja prac plastycznych artystów związanych z Instytutem Sztuki Uniwersytetu Śląskiego z siedzibą w Cieszynie.

Instytut, powstały w 1973 roku, w ciągu wielu lat swojej działalności, rozrósł się dość znacznie (w wystawie bierze udział około 60 artystów różnych dyscyplin), obrósł własną tradycją i obecnie prowadzi kształcenie na kierunkach Edukacja Artystyczna oraz Grafika. Artyści biorący udział w wystawie to byli i obecni pedagodzy Instytutu Sztuki, pochodzący ze środowisk twórczych Śląska i Podbeskidzia

i reprezentujący różnorakie tendencje artystyczne oraz dyscypliny plastyczne (malarstwo, rzeźba, grafika, multimedia). Niektórych spośród prezentowanych twórców nie ma już wśród żyjących, jak choćby Norberta Witka, Andrzeja Szewczyka czy Mariusza Mruczka. Jak więc widać tytuł wystawy *Przestrzenie osobiste* pod wieloma względami dobrze oddaje jej różnoraki charakter, a zarazem jedność jaką daje wspólna płaszczyzna komunikowania - sztuka. Koordynatorem ekspozycji z ramienia Instytutu Sztuki jest profesor Witold Jacyków, ekspozycję zaaranżowali Krzysztof Kula, Krystyna Pasterczyk i Elżbieta Kuraj. Wystawa potrwa od 8 lutego do 29 marca.

Towarzyszy jej obszerny i starannie wydany katalog.

DRUGI KONKURS FOTOGRAFICZNY

Centrum Studiów nad Człowiekiem i Środowiskiem UŚ w imieniu JM Rektora Uniwersytetu Śląskiego prof. zw. dr hab. Janusza Janeczka ogłosiło otwarcie 2. Konkursu Fotograficznego pod hasłem przewodnim *Nauka Śląska dla Polski, nauka polska dla Śląska* w ramach projektu *Nauka w obiektywie*. Konkurs jest adresowany do wszystkich pracowników i studentów uczelni oraz instytucji naukowych biorących udział w badaniach naukowych i interesujących się fotografią, która towarzyszy im w ich przygodzie z nauką. Wszystkie szczegóły dotyczące Konkursu i późniejszego Biennale Fotograficznego znajdują się na stronie: naukawobiektywie.us.edu.pl

„LAUR STUDENCKI 2007”

Uroczysta gala wręczenia Laurów Studenckich odbyła się 18 lutego w Kinoteatrze Rialto w Katowicach. Uroczystość zaszczylicili swoją obecnością Laureaci, władze Uniwersytetu Śląskiego, przedstawiciele środowiska naukowego i kulturalnego, politycy i lokalni samorządowcy oraz studenci. Muzyczną gwiazdą wieczoru był kwartet jazzowy złożony ze studentów Wydziału Jazzu Akademii Muzycznej w Katowicach.

Podczas uroczystości wyróżniono osoby i instytucje, które wspomagają działalność studentów Uniwersytetu Śląskiego oraz promują kulturę studencką w regionie. Nagrody otrzymali również ci, których całokształt działań w znacznym stopniu przyczynia się do poprawy jakości kształcenia oraz rozwoju życia studenckiego poprzez wyraźne zaznaczenie się w historii uczelni wyższych, a szczególnie Uniwersytetu Śląskiego. Wśród nagrodzonych znalazł się JM Rektor prof. zw. dr hab. Janusz Janeczek.

Więcej na str. 16-17

OPRACOWAŁA
AGNIESZKA SIKORA

Wydawnictwo

UNIwersYTETU ŚLĄSKIEGO

ZAPOWIEDZI

Prace naukowe

HISTORIA. Dariusz Nawrot: *Li-twa i Napoleon w 1812 roku*

ETNOLOGIA. Jolanta Skutnik: *Muzeum sztuki współczesnej jako przestrzeń edukacji*, bibliogr., indeks, summ., rės., opr. twarda

JĘZYKOZNAWSTWO. Danuta Krzyżyk: *Synonimia pojęć prawnodziwościowych - teoria i nauczanie*, bibliogr., indeks, aneks, schem., tab., summ., Zsfg.

Ewa Straś: *Kategoria intensywności we frazeologii języka polskiego i rosyjskiego*

Mirosława Siuciak: *Kształtowanie się kategorii gramatycznej liczeb-nika w języku polskim*

PEDAGOGIKA. *Oświata w otoczeniu burzliwym. Migotliwe konteksty i perspektywy rozwoju współczesnej eduka-*

cji. Red. Halina Rusek, Alina Gór-niok-Naglik, Jadwiga Oleksy, opr. twarda

NAUKI o ZIEMI. Ireneusz Malik: *Dendrochronologiczny zapis współczesnych procesów rzeźbotwórczych kształtujących stoki i doliny rzeczne wybranych stref krajobrazowych Euro-py Środkowej*

Podręczniki i skrypty

LITERATUROZNAWSTWO. *Litera-tura dla dzieci i młodzieży (po roku 1980)*. Red. Krystyna Hesk a-Kwa-sń nie wicz, bibliogr., indeks

PEDAGOGIKA. Beata Dyrda, Ire-na Przybylska, Sabina Kocz oń-Zurek: *Podstawy prawne i organiza-cyjne oświaty. Skrypt dla studentów kierunków pedagogicznych*

RADIO. TELEWIZJA. FILM. Piotr Ślęzak: *Prawo autorskie. Pod-ręcznik dla studentów szkół filmo-*

wych i artystycznych, bibliogr., orzecznictwo, załącznik

NOWE KSIĄŻKI

Prace naukowe

HISTORIA. *Rzym antyczny. Poli-tyka i pieniądz*. T. 4. Red. Wiesław Kaczanowicz, 22 zł

SOCJOLOGIA. Marek S. Szcze-pański, Krzysztof Bierwiaczo-nek, Tomasz Nawrocki: *Kapitały ludzkie i społeczne a konkurencyjność regionów*, opr. twarda, 70 zł

JĘZYKOZNAWSTWO. Artur Ki-jak: *Polish and English Conso-nantal Clusters: A Contrastive Analysis within the Strict CV Fra-mework*, 20 zł

Władysław Kryzia: *Słoweński. Słoweńcy. Słowenia. Zarys historii ję-zyka i kształtowania się świadomości narodowej*, 16 zł

Centrum Studiów nad Człowiekiem i Środowiskiem Uniwersytetu Śląskiego

40-007 Katowice, ul. Bankowa 9; tel./fax: 0/32/3591235

zaprasza na drugą część XVI cyklu wykładów:

WYBRANE PROBLEMY EKOLOGII I OCHRONY ŚRODOWISKA

Wykłady odbywają się w auli Wydziału Biologii i Ochrony Środowiska UŚ przy ul. Bankowej 9 w każdy czwartek o godzinie 16:00.

Wykłady są otwarte i może wziąć w nich udział każdy zainteresowany problematyką środowiskową. Udział jest bezpłatny.

Obecność na większości wykładów w semestrze letnim roku akademickiego 2007/2008 umożliwia studentom UŚ zaliczenie z wykładu w ramach przedmiotu do wyboru.*

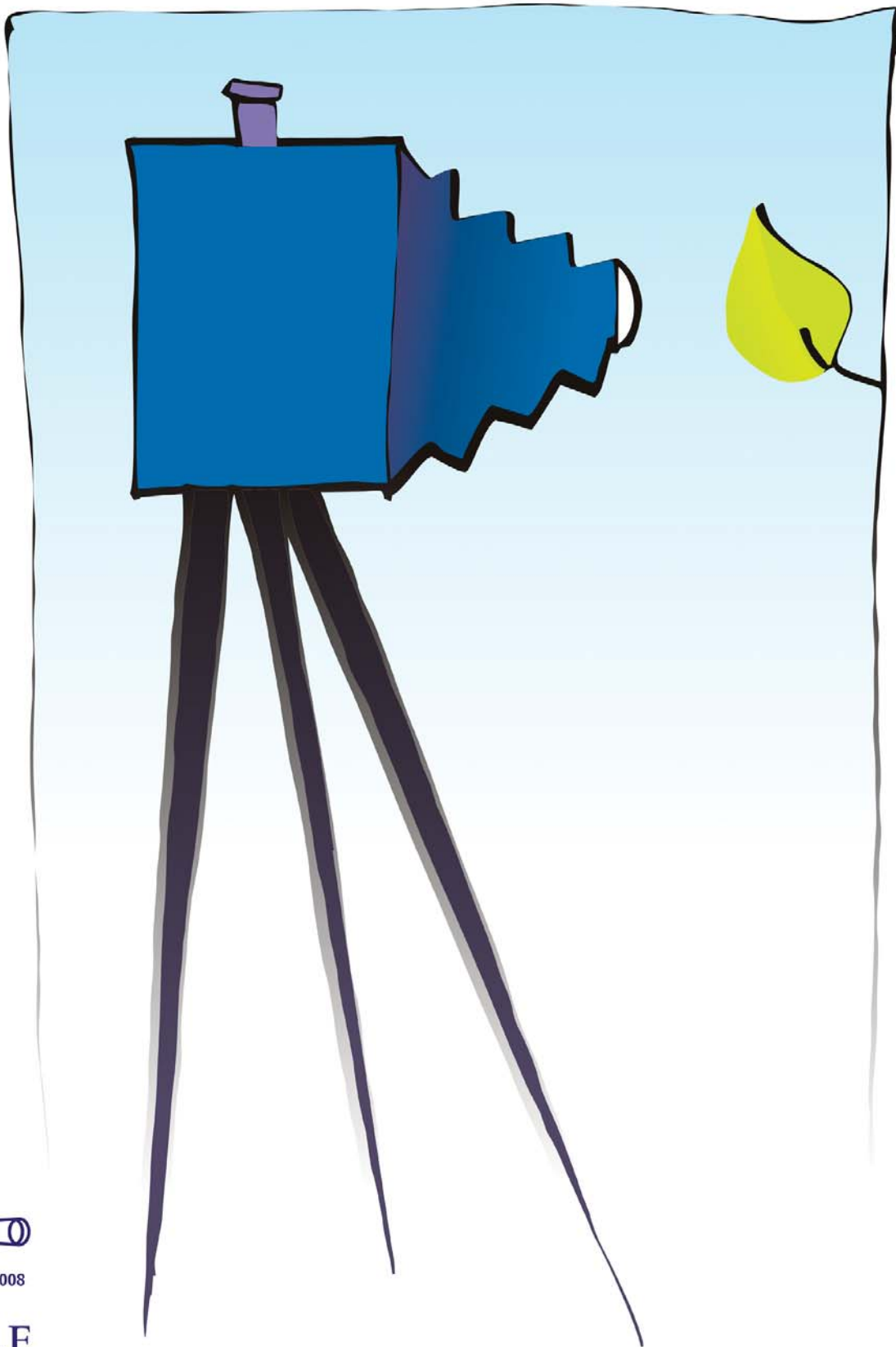
PROGRAM – semestr II

<p>21.02.2008 <i>Forum Natura</i>
dr Anna Kalinowska, Uniwersyteckie Centrum Badań nad Środowiskiem Przyrodniczym Uniwersytetu Warszawskiego.
„Tbilisi+30 – nowe światowe trendy w edukacji dla zrównoważonego rozwoju”</p>	<p>10.04.2008 dr Urszula Guzik, dr Danuta Wojcieszynska, Wydział Biologii i Ochrony Środowiska UŚ.
„Władcy pierścieni..., czyli molekularny świat białkowych wojowników”</p>
<p>28.02.2008 Prof. dr hab. Ewa Talić, Wydział Matematyki, Fizyki i Chemii UŚ.
„Aerazol atmosferyczny w województwie śląskim”</p>	<p>17.04.2008 <i>Forum Natura</i>
lek. med. Beata Matuszkiewicz, Naczelny Lekarz Uzdrawiska, Śląski Urząd Wojewódzki.
„Naturalne zasoby lecznicze Polski i ich wykorzystanie w medycynie XXI wieku”</p>
<p>06.03.2008 Wykład Polskiego Klubu Ekologicznego.
mgr Halina Kacprzak, Okręg Górnośląski PKE.
„Czy żywność modyfikowana genetycznie jest zdrowa?”</p>	<p>24.04.2008 <i>3W – Wiedzieć i Wiedzieć Więcej</i>; kino Orange IMAX w Katowicach
dr Andrzej Boczarowski, Wydział Nauk o Ziemi UŚ.
„Kości i pióra – nasze spojrzenie na ewolucję dinozaurów”; film „Dinozaury żyją 3D”</p>
<p>13.03.2008 <i>Forum Natura</i>
mgr Miłosz Mazur, Centrum Studiów nad Bioróżnorodnością Uniwersytetu Opolskiego.
„Bioróżnorodność – kolejny slogan czy wyzwanie na miarę XXI wieku”</p>	<p>08.05.2008 dr Marek Sołtysiak, Wydział Nauk o Ziemi UŚ.
„Aglomeracja śląska – czy jest w niej miejsce dla płazów?”</p>
<p>27.03.2008 prof. dr hab. Lesław Badura, Wydział Biologii i Ochrony Środowiska UŚ.
„Mikroorganizmy w ekosystemach – niedocenieni sprzymierzeńcy”</p>	<p>15.05.2008 <i>Forum Natura</i>
dr Józef Mikołajków, Ministerstwo Obrony Narodowej i Uniwersytet Warszawski.
„Ochrona środowiska naturalnego na poligonach wojskowych – podstawy prawne i praktyka”</p>
<p>03.04.2008 Wykład Polskiego Klubu Ekologicznego.
Edward Grzebinoga, Wydział Hodowli i Zagospodarowania Lasu Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Katowicach.
„Zadania współczesnej selekcji, nasiennictwa i szkółkarstwa leśnego”</p>	<p>29.05.2008 dr Andrzej Pasierbiński, Wydział Biologii i Ochrony Środowiska UŚ.
„Satelita w rośliny – nowe narzędzia badawcze w rękach botaników”</p>
	05.06.2008 Wykład Polskiego Klubu Ekologicznego.

* – Warunki uzyskania zaliczenia na ocenę zawarte są w karcie informacyjnej ECTS przedmiotu dostępnej na stronach WWW UŚ (ECTS) lub w „Centrum”. Studentów obowiązuje wpis na listę wykładową do 28.02.2008 r. w Centrum lub przed wykładem

UNIWERSYTET
ŚLĄSKI
W KATOWICACH

2 BIENNALE
FOTOGRAFICZNE
UNIWERSYTETU
ŚLĄSKIEGO

NAUKA ŚLĄSKA DLA POLSKI
NAUKA POLSKA DLA ŚLĄSKA

UWAGA!
PRACE PROSIMY NADSYŁAĆ DO
30 KWIETNIA 2008

www.naukawobiektywie.us.edu.pl

Foto: Grzegorz Włta

Ściana Płaczu (Jerozolima - Mur Zachodni)

Betlejem

Układając mozaikę (Jordania - Góra Nebo)

Foto: Piotr Barchański

Zakład Misjologii i Teologii Religii Wydziału Teologicznego UŚ był organizatorem wystawy fotograficznej zorganizowanej z okazji Dni Judaizmu i Islamu, przedstawiającej współczesne współlistnienie trzech kultur i religii w Ziemi Świętej. Prezentowane fotogramy są owocem pielgrzymowania po Jordanii, Izraelu oraz Autonomii Palestyńskiej. Otwarcie wystawy miało miejsce w Dniu Dialogu z Islamem 26 stycznia 2008 r. w gmachu Wydziału Teologicznego.

Wystawa „Sąsiedztwo”

Foto: Piotr Barchański

Debata (Jerozolima)

Foto: Grzegorz Włta

Jerozolima - Miasto Pokoju